

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: M 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T085 Podniková ekonomika

Možnosti využití prostředků EU při pořizování nové technologie

Possibilities of drawing on financial means of the EU when acquiring a new technology

DP-PE-KPE-200547

MARIE ŠENKÝŘOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Kateřina Maršíková, Ph. D. (katedra podnikové ekonomiky)

Konzultant: Ing. Luděk Cyhelský (Severochema, družstvo pro chemickou výrobu)

Počet stran: 78

Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 2. 1. 2005

Místopřísežné prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon.č.121/2000 Sb. o právu autorském, zejména §60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL), nezasahuje do mých autorských práv užitím mé práce pro vnitřní potřebu TUL. Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL, v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 15. 12. 2004

Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce paní Ing. Kateřině Maršíkové, Ph. D. za její ochotu, trpělivost a drahocenný čas, který mi věnovala.

Díky patří rovněž panu Ing. Lud'ku Cyhelskému a dalším pracovníkům družstva Severochema, kteří mi vyšli vstříc i přes jejich nemalou zaneprázdněnost.

Resumé

Tato diplomová práce má za úkol přiblížit možnosti čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie pro české podnikatele poté, co se naše země stala jejím právoplatným členem. Diplomová práce je rozdělena do šesti částí. V první části zmíněné téma otevírám a nastiňuji situaci, ve které se Severochema, firma, pro kterou tuto práci zpracovávám, nachází, a na co by chtěla prostředků využít. Druhá část se zabývá regionální a strukturální politikou EU, jejím systémem, principy, nástroji a cíli. Ve třetí kapitole se zaměřuji na situaci dotační oblasti v České republice a popisuji jakých typů pomoci mohou podniky využít v rámci předvstupních a vstupních programů. Následující část slouží k seznámení se Severochemou, její historií, produkty a technologií, která má být inovována. V páté kapitole jsem na příkladu dvou konkrétních programů (jednoho ze vstupních, jednoho z předvstupních programů) zhodnotila pravděpodobnost, zda firma má šanci získat prostředky na financování projektu z fondů Evropské unie. V závěru se snažím shrnout problematiku strukturální politiky a identifikovat základní nedostatky a překážky na straně programů i žadatelů.

Summary

The goal of this thesis is to outline possibilities of drawing on financial means of the European Union funds since the Czech Republic joined European Union. The thesis is divided in six parts. In the first part, I open the topic and outline the situation in which Severochema, the company for which I compile this thesis, is found. I also mention what would the company like to use the financial means for. The part 2 deals with regional and structural policy of the EU, its system, principals, instruments and goals. In the part 3, I focus on the situation in the grant field in the Czech Republic and I describe what kinds of the help can companies use concerning structural and pre-structural programs. The next part introduces Severochema, its history, products and the technology which is going to be innovated. In the part 5, I used an example of two particular programs (one from pre-structural and one from structural programs) to evaluate the probability that the company would succeed and obtain means from the funds of the EU. In the conclusion, I try to summarize the problems of the structural policy and to identify main imperfections and impediments of both - programs and applicants.

Obsah

MÍSTOPŘÍSEŽNÉ PROHLÁŠENÍ.....	4
RESUMÉ	5
OBSAH	6
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	8
1. ÚVOD.....	9
2. STRUKTURÁLNÍ A REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	10
2.1 PRINCIPY STRUKTURÁLNÍ POLITIKY	11
2.2 CÍLE REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY EU PRO OBDOBÍ 2000 – 2006	11
2.3 NÁSTROJE STRUKTURÁLNÍ POLITIKY EU.....	14
2.4 HIERARCHIE ŘÍZENÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU	15
3. ČERPÁNÍ Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE A ČESKÁ REPUBLIKA.....	17
3.1 VYUŽITÍ PŘEDSTRUKTURÁLNÍCH FONDŮ.....	18
3.1.1 PHARE	18
3.1.2 ISPA.....	20
3.1.3 SAPARD	21
3.2 VYUŽITÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	22
3.2.1 Národní rozvojový plán ČR	22
3.2.2 Operační programy	23
3.3 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PROJEKTŮ	32
3.3.1 Projektová dokumentace.....	32
3.3.2 Typy projektů.....	33
3.3.3 Sestavení projektu.....	34
3.3.4 SWOT analýza připravenosti možných žadatelů na strukturální fondy EU.....	36
3.3.5 Časová náročnost zpracování projektu	38
4. SEVEROCHEMA.....	39
4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O FIRMĚ	39
4.2 HISTORIE.....	39
4.3 PRODUKTY	40
4.4 VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ.....	43
4.5 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O VÝROBKU PE-PO.....	43
4.6 VÝROBNÍ POSTUP PE-PO A TECHNOLOGIE JEHO DOSAVADNÍ BALENÍ.....	44
4.7 NOVÁ TECHNOLOGIE BALENÍ PE-PO.....	45

5. ZHODNOCENÍ MOŽNOSTÍ VYUŽITÍ PODPOR NA POŘÍZENÍ NOVÉ TECHNOLOGIE	46
5.1 FINANČNÍ DOPADY INVESTICE.....	46
5.2 PŘEDSTRUKTURÁLNÍ FONDY – PHARE 2003 - VÝZVA TECHNOLOGIE	49
5.2.1 Finanční rámec programu.....	50
5.2.2 Výběrová kritéria.....	50
5.2.3 Náležitosti podání žádosti.....	54
5.2.4 Hodnocení a výběr žádostí	55
5.2.5 Podmínky realizace investice při udělení grantu.....	56
5.3 STRUKTURÁLNÍ FONDY - OP PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ - PRIORITA Č. 2 - PROGRAM INOVACE	57
5.3.1 Finanční rámec projektu	58
5.3.2 Výběrová kritéria.....	59
5.3.3 Náležitosti podání žádosti.....	61
5.3.4 Hodnocení a výběr žádostí	62
5.3.5 Podmínky realizace investice při udělení grantu.....	63
5.4 POROVNÁNÍ MOŽNOSTÍ	64
5.4.1 Nároky na potenciální žadatele	64
5.4.2 Finanční rámec projektu	66
5.4.3 Uznatelné a neuznatelné náklady	66
5.4.4 Náležitosti žádosti.....	68
5.4.5 Kritéria pro výběr projektu.....	69
5.4.6 Podmínky realizace projektu	70
6. ZÁVĚR	71
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	76
SEZNAM PŘÍLOH.....	78

Seznam použitých zkratk

CF	Kohezní fond
CSF	Community support framework
ČR	Česká republika
DN	Doba návratnosti
EAGGF	Evropský zemědělský usměřňovací a záruční fond
EK	Evropská komise
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská Unie
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu
FÚ	Finanční úřad
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podnikání
NRP	Národní rozvojový plán
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operational Programme (operační program)
OPPP	Operační program průmysl a podnikání
RDP	Regional development plan
ROI	Rentabilita investic
ROP	Regionální operační programy
SF	Strukturální fondy
SOP	Sektorové operační programy
SROP	Společný regionální operační program

1. Úvod

Moje diplomová práce nese název Možnosti využití prostředků EU při pořizování nové technologie. Toto téma mi bylo nabídnuto panem Ing. Cyhelským ze Severochemy, družstva pro chemickou výrobu. Severochema se právě chystala na zavádění nové technologie – baličky na jeden ze svých nejúspěšnějších výrobků, tuhého podpalovače Pe-Po.

Období, ve kterém se tato investice projednávala, bylo v mnoha ohledech zlomové. Blížil se vstup České republiky do Evropské unie, což pro české firmy bylo příslibem snadnějšího přístupu na trhy členských států. Otevíraly se trhy a s nimi kýžený lepší přístup k milionům potenciálních zákazníků, nejen pro Severochemu, ale pro všechny firmy z členských a nově přistoupěných států. Došlo tedy ke značnému zostření konkurence. Zárukou úspěchu v dnešním turbulentním ekonomickém prostředí je především vysoká kvalita výrobků, odpovídající produktivita práce, inovační činnost a schopnost firmy uspokojit zákazníky cenou i množstvím výrobků. Družstvo si toho bylo vědomo, a proto se rozhodlo pro investici do nové technologie balení Pe-Po. V zemích, do kterých chtělo exportovat, je totiž zaběhlý jiný způsob balení výrobků než byla Severochema s to nabídnout.

Pokud firma nechce financovat investici čistě z vlastních zdrojů či úvěrem, nabízí se možnost využít nejrůznějších typů podpor ze státního rozpočtu či z rozpočtu EU. Ve své práci analyzuji možnosti, které podnik má pro čerpání dotací z evropských fondů. Okamžikem vstupu ČR do EU získala naše země přístup k nástrojům strukturální politiky Evropské unie. Mimo to pokračuje realizace jednotlivých předvstupních programů, které budou s největší pravděpodobností ukončeny až v roce 2006. V letech 2004 – 2006 tak bude moci Česká republika souhrnně získat z fondů EU přes 2 mld. EUR.

Získat dotace ze vstupních či předvstupních programů není jednoduchou záležitostí. Před žadatele je kladeno velké množství nejrůznějších požadavků, které musí splňovat, aby vůbec o dotace mohli žádat. Náročné je především zpracování projektů. Legislativa nutná pro přístup k podporám byla šita horkou jehlou a schvalována byla na poslední chvíli (30. 4. 2004, tedy den před vstupem do EU). Česká republika stanula před zkouškou, zda je schopna využít příležitostí, kterých se jí dostalo.

Cílem mé práce je ozřejmit, kterých podpor EU by mohla Severočechy při pořízování nové technologie použít. Zaměřím se na porovnání vybraných programů a zjištění, zda by mohla mít šanci na úspěch. Pokusím se také upozornit na citlivá místa dotační oblasti z hlediska požadavků, které firma musí splnit, aby získala finanční podporu.

2. Strukturální a regionální politika Evropské unie

Strukturální a regionální politika zaujímá jedno z dominantních postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Již článek 130a Smlouvy o Evropské unii říká, že na podporu svého celkového harmonického rozvoje EU rozvíjí a sleduje činnost, která vede k posilování hospodářské a sociální soudržnosti v rámci všech, ještě nedávno 15, nyní 25 členských zemí. Úsilí je zaměřeno především na snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony EU, což v praxi znamená, že je podporován rozvoj nejvíce znevýhodněných regionů (nízká zalidněnost, odlehlé kraje, vysoká nezaměstnanost, špatná infrastruktura), ostrovů a venkovských oblastí členských zemí.

V Evropské unii se používá dělení na územní statistické jednotky, tzv. NUTS (z francouzského Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). NUTS byly zřízeny statistickým úřadem EU (EUROSTAT) a používají se pro nejrůznější vzájemná porovnání. Zásadní význam má jejich vymezení jak pro statistické potřeby EU, tak pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle strukturální politiky EU. Konkrétně pro potřeby strukturální a regionální politiky jsou důležité tzv. NUTS II, kterých je v ČR osm a zhruba odpovídají území s 1 milionem obyvatel a NUTS III, kterých je v ČR 14 (kraje/vyšší územně samosprávné celky). Takto definované územní jednotky mají přímou vazbu na čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU. Mapa NUTS viz příloha č. 1.

I když Česká republika dosáhla v posledních deseti letech výrazného pokroku při dosahování konkurenceschopnosti ve vztahu k vnějšímu prostředí, resp. ve vztahu k zemím Evropské unie, přesto nedosahuje 75% průměru hrubého domácího produktu EU (podle parity kupní síly) a firmy na celém jejím území (mimo Prahy) mohou využívat podpor v rámci cíle 1

strukturální politiky – viz kapitola Cíle regionální s strukturální politiky pro období 2000 - 2006.

2.1 Principy strukturální politiky

Strukturální politika, a potažmo i využívání strukturálních fondů, vychází z pěti základních principů:

- princip koncentrace

jde o koncentraci úsilí, tj. prostředky jsou využívány pouze k realizaci projektů podle předem stanovených cílů. Prostředky jsou navíc nacíleny do regionů s největšími problémy a jsou přidělovány na projekty maximálně napomáhající řešení těchto problémů.

- princip partnerství

na základě tohoto principu dochází k navázání velmi úzké spolupráce mezi orgány na všech úrovních (tj. mezi Evropskou komisí, orgány na národní, regionální a místní úrovni, jednotlivými podniky a osobami), které společně rozhodují o alokaci finančních prostředků z fondů.

- princip programování

prostředky fondů jsou programově vkládány do víceletých a víceoborových programů, jejichž vypracováním jsou pověřeny vlády jednotlivých členských zemí. Při udělování prostředků je důraz kladen na co možná nejkomplexnější přístup k řešení problémového regionu.

- princip adicionality (doplňkovosti)

prostředky fondů mají pouze doplňovat investice vynakládané jednotlivými členskými státy, tj. nesmí docházet k snižování investičních výdajů ze státního rozpočtu členského státu do určených problémových oblastí.

- princip monitorování a vyhodnocování

před schválením konkrétního projektu musí být podrobně vyhodnoceny jeho dopady, velký důraz se klade také na průběžné monitorování realizace a následné zhodnocení skutečných přínosů projektu.

2.2 Cíle regionální a strukturální politiky EU pro období 2000 – 2006

V současnosti jsou definovány 3 základní cíle strukturální politiky. První dva cíle jsou pojaty jako regionální, třetí cíl je plošný a platí pro celé území EU.

Cíl 1: prosazování rozvoje a strukturálního přizpůsobení regionů, jejichž rozvoj zaostává

Regiony, na něž se vztahuje cíl č. 1, budou ty regiony, jež odpovídají úrovni II Nomenklatury územních statistických jednotek, a jejichž HDP na obyvatele, měřený paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů za Společenství za poslední tři léta, je menší než 75 % průměru Společenství. V rámci naší republiky do tohoto cíle spadá celé území ČR (mimo Prahy). Intenzita pomoci bude záviset na počtu obyvatel a na rozdílech bohatství mezi regionem a průměrem EU a bohatství státu, jehož je region součástí.

Cíl 2: podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům

Regiony, na něž se vztahuje cíl č. 2, budou ty regiony, jež čelí strukturálním problémům, jejichž společensko-hospodářská přeměna má být podporována. Sem patří zejména oblasti, které procházejí sociálněekonomickými změnami v průmyslu a službách, upadající venkovské oblasti, městské oblasti v obtížích a ochablé oblasti závislé na rybolovu. Cíl 2 se týká pouze cca 18% obyvatel Unie.

Cíl 3: podpora přizpůsobování a modernizace politiky a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti

Tento cíl zajistí finanční pomoc regionům, na něž se nevztahuje cíl č. 1 a poskytne politický rámec pro všechna opatření pro podporu lidských zdrojů na území členského státu, aniž by tím byly dotčeny specifické charakteristiky regionu.

Do financování podle nového souhrnného horizontálního Cíle 3, zaměřeného na lidské zdroje, budou začleněny ty regiony, které se potýkají s velkými problémy na trhu práce a s nezaměstnaností. Cílem je napomáhat adaptovat a modernizovat systém zaměstnanosti, vzdělávání, odborného výcviku a vzdělávacích programů.

Cíle 1 a 2 se mohou svou činností překrývat, ale Cíl 3 je již vůči Cíli 1 vymezen, což potvrzuje snahu zprůhlednit a zjednodušit systém podpor ze strukturálních fondů a zároveň jej učinit spravedlivějším. V rámci ČR patří mezi regiony soudržnosti způsobilé pro získání podpory v rámci Cíle 1 Střední Čechy, Severozápad, Jihozápad, Severovýchod, Jihovýchod,

Střední Morava a Moravskoslezsko. Region soudržnosti Praha bude způsobilý pro získání prostředků v rámci Cíle 2 a Cíle 3.

Rozdělení zdrojů určených na strukturální politiku EU v období 2000 – 2006 uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 1: Prostředky na strukturální fondy (SF) a Kohezní fond (CF) v mld. EURO

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
SF	29,43	28,84	28,25	27,67	27,08	27,08	26,66
CF	2,615	2,615	2,615	2,615	2,515	2,515	2,510
Celkem	32,045	31,455	30,865	30,285	29,595	29,595	29,170

Zdroj: [01]

Celkový podíl strukturálních operací na celkovém rozpočtu EU byl v roce 2000 36 %, ale v roce 2006 by se tento podíl měl snížit až na 28%. Z tabulky je patrné, že celkový objem prostředků ze strukturálních fondů i z Kohezního fondu (popis Kohezního fondu viz kapitola Nástroje strukturální politiky EU) se bude snižovat, přičemž mnohem markantnější je tento pokles u strukturálních fondů.

Celkem 94% všech dotací ze strukturálních fondů připadne na pomoc členským státům a bude tak alokováno na Cíle 1, 2 a 3. Zbylých 6% je určeno na financování tzv. iniciativ společenství (viz kapitola Nástroje strukturální politiky EU). Zmíněných 94% prostředků bude rozděleno mezi jednotlivé cíle takto:

Tabulka č. 2: Procentuální rozdělení zdrojů ze SF EU na jednotlivé Cíle

Cíle	%
Cíl 1	74,44
Cíl 2	11,52
Cíl 3	14,04

Zdroj: [01]

2.3 Nástroje strukturální politiky EU

V současné době jsou k financování projektů sledující tři výše uvedené cíle využívány následující čtyři strukturální fondy:

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Prostředky jsou určeny na investice do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst, na investice do infrastruktury, do vzdělání a zdraví, rozvoje místního potenciálu, rozvoje MSP, vývoje a výzkumu, na investice zaměřené na životní prostředí.

Evropský sociální fond (ESF)

Prostředky tohoto fondu by měly především napomoci integraci dlouhodobě nezaměstnaných osob, rychlejšímu zapojení mladých lidí do pracovního procesu, adaptaci pracovníků na průmyslové změny, uplatňování stejných příležitostí na trhu práce, stabilizaci a dalšímu růstu zaměstnanosti, podpoře lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji a dalšímu zkvalitnění vzdělávání a kvalifikace.

Evropský zemědělský usměrňovací a záruční fond (EAGGF)

Usměrňovací část fondu je zaměřena na podporu zemědělství v horských a podhorských oblastech, napomáhá mladým farmářům, ustavení producentů asociací, optimalizaci struktury a kvality zemědělské produkce, rozvoji venkovské infrastruktury apod.

Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG)

Vedle strukturálních fondů existuje od roku 1993 *Kohezní fond* (Fond soudržnosti). Poskytuje prostředky těm členským zemím, které nedosahují 90 % průměrné úrovně HDP na obyvatele EU a zároveň usilují o splnění maastrichtských kritérií vstupu do Hospodářské a měnové unie. Tato kritéria jsou přísná zejména v oblasti deficitu státních financí a velikosti státního dluhu, proto EU pomáhá prostřednictvím Kohezního fondu financovat těmto zemím investice s dlouhým obdobím návratnosti, tj. výstavbu infrastruktury a ekologická opatření. V současné době je pomoc z Kohezního fondu poskytována Řecku, Portugalsku, Španělsku a Irsku.

Kohezní fond podporuje následující typy projektů:

- environmentální projekty přispívající k politice ochrany životního prostředí;
- projekty společného zájmu v oblasti dopravní infrastruktury (transevropské sítě);
- studie a opatření technické pomoci, které podporují environmentální a infrastrukturní projekty (přípravné studie, komparativní studie...).

Kromě podpor vázaných na iniciativu členských států existují takzvané ***Iniciativy společenství***, které se mění pro každé programovací období. První oblast je koncentrována na přeshraniční spolupráci směřující k harmonickému a vyváženému plánování a rozvoji území (program INTERREG). Druhou oblastí je rozvoj venkovských území s dominantní zemědělskou prvovýrobou (program LEADER) a třetí je směřována do rozvoje lidských zdrojů a potírání jakékoli diskriminace na trhu práce (program EQUAL). Poslední z těchto iniciativ je program URBAN. Pro region Severovýchod jsou v současnosti k dispozici iniciativy INTERREG a EQUAL.

Účast hospodářských subjektů v programech podporovaných ze strukturálních fondů je podmíněna respektováním a dodržováním horizontálních politik EU jako jsou:

- zajištění udržitelného rozvoje;
- dodržování podmínek ochrany životního prostředí;
- podpora rozvoje rovných příležitostí mezi muži a ženami;
- podpora informační společnosti.

2.4 Hierarchie řízení strukturálních fondů EU

Pro každou členskou zemi je vypracováván tzv. ***Národní rozvojový plán*** (National development plan – NDP), který je nejdůležitějším dokumentem v hierarchii, a z kterého všechny ostatní dokumenty vycházejí. Respektuje se tak územní jedinečnost a specifčnost daných regionů.

Národní rozvojový plán je dále rozpracován do ***Regionálního rozvojového plánu*** (Regional development plan – RDP), který přijímají zejména státy, popřípadě regiony řazené do Cíle 1.

RDP zajišťuje především předložení strategií a priorit pro akce ze SF EU, návrh systému jejich hodnocení a monitorování apod.

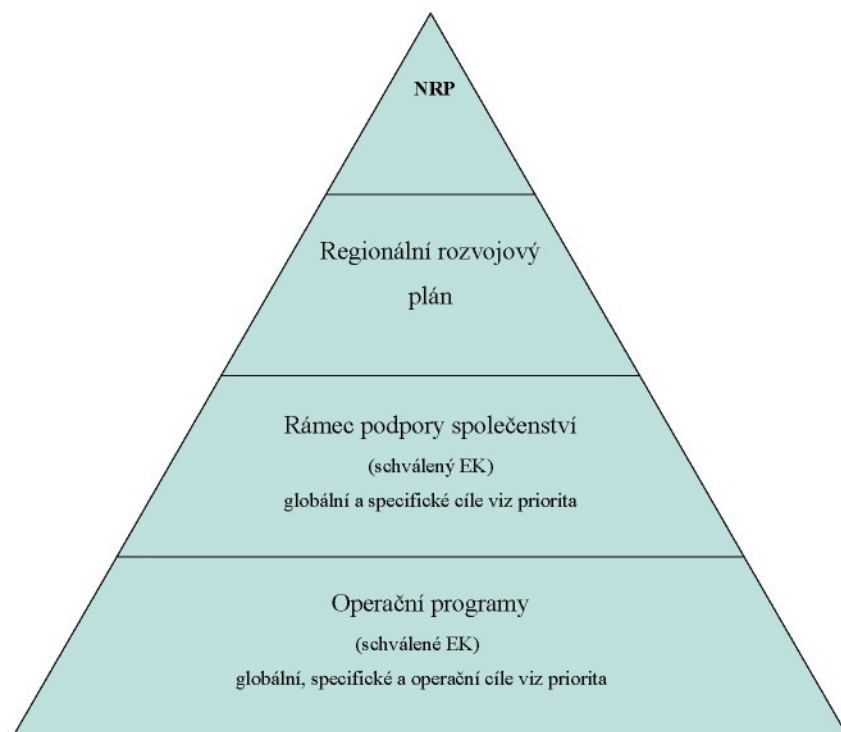
Regionální rozvojový plán je určujícím dokumentem pro *Rámec podpory společenství* (Community support framework – CSF). Jde o dokument schválený Evropskou komisí (EK) po dohodě s příslušným členským státem právě na základě předloženého regionálního rozvojového plánu. Každý Rámec podpory společenství zahrnuje popis (analýzu situace v daném regionu), strategii (základní plán rozvoje a priority), předběžné hodnocení socioekonomického dopadu operací, finanční část (odhad požadovaných zdrojů) a realizační část (systém monitorování a vyhodnocení programů).

Rámec podpory společenství je dále rozdělen podle priorit a realizován prostřednictvím jednotlivých *Operačních programů* (Operational Programme – OP). Je také nástrojem koordinace veškeré strukturální pomoci EU v daných regionech. Operační programy, které také schvaluje EK, jsou vlastně realizací Rámce podpory společenství. Každý jednotlivý OP je složený z priorit a konkrétních opatření realizovaných ze SF EU. Pokud je OP financovaný více než jedním fondem, pak je to tzv. Integrovaný operační program.

Na úrovni Rámce podpory společenství a operačních programů jsou definovány nejen priority, ale také globální a specifické cíle. Zatímco globální cíl formuje strategii pomoci (např. snížení nezaměstnanosti určité skupiny nezaměstnaných – tzv. dopady), specifické cíle, z globálního vycházející, určují konkrétnější kroky k jeho dosažení (např. školení dané skupiny nezaměstnaných – tzv. výsledky). Na úrovni programového dodatku, který je dalším stupněm a je v dokumentové hierarchii nejnižší, jsou definovány také operační cíle, které dále určují kroky pro dosažení globálního cíle (např. poskytnutí samotných kurzů – tzv. výstupy). Logika hierarchie je taková, že globálním cílem Rámce podpory společenství je priorita a specifické cíle jsou definovány Operačními programy, čili jednotlivé globální a specifické cíle naplňují dokumenty na nižším stupni hierarchie. Hierarchie je přehledněji znázorněna grafem č. 1.

Vedle Regionálního rozvojového plánu existuje na stejné úrovni ještě *Jednotný programový dokument*, který ale platí pro území zařazená do Cílů 2 a 3.

Graf č. 1: Hierarchie řízení SF



Zdroj: [vlastní]

3. Čerpání z fondů Evropské unie a Česká republika

V současné době má Česká republika jako člen Evropské unie přístup ke strukturálním fondům EU, zároveň lze však ještě po přechodnou dobu využít fondů předstrukturálních. V oblasti předstrukturálních fondů již nejsou vypisovány žádné nové výzvy, dobíhají ale výzvy programů vyhlášených před dnem vstupu ČR do EU. V následujícím textu uvádím základní charakteristiky, podmínky čerpání a cíle strukturálních a následně předstrukturálních fondů.

Na tomto místě bych ráda zdůraznila důležitou roli agentury CzechInvest v dotační oblasti. Jejím hlavním posláním je podpora konkurenceschopnosti českých podnikatelů. K rozvoji domácích firem a vzniku nových podniků přispívá CzechInvest prostřednictvím svých služeb, rozvojových programů a zlepšováním podnikatelského prostředí. V rámci zjednodušení

komunikace mezi státem, podnikateli a EU tak vzniká jedno kontaktní místo pro domácí i zahraniční podnikatele, kde dostanou kvalitní informace o veškerých formách podpory podnikání v ČR, a kde budou moci o jednotlivé druhy podpor požádat.

3.1 Využití předstrukturálních fondů

Předstrukturální fondy měly za úkol připravit kandidátské země na čerpání podpory ze strukturálních fondů. Jednotlivé předstrukturální fondy nyní zastupují jednotlivé strukturální fondy a Kohezní fond. Po vstupu České republiky do Evropské unie tedy fondy ISPA, SAPARD a PHARE postupně zaniknou a čeští podnikatelé budou moci čerpat podporu pouze ze strukturálních fondů. V současné době již nejsou a již ani nebudou uskutečňovány žádné další výzvy, nicméně po přechodné období (do roku 2006) mohou firmy ještě žádat o prostředky z programů, k nimž byly výzvy publikovány před 1. 5. 2004. Programy předstrukturálních fondů v podstatě jen dobíhají.

3.1.1 PHARE

Program PHARE má za úkol simulovat Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. V současnosti je aktuální program PHARE 2003, který můžeme rozdělit na dvě části. První oblast - grantové schéma - se zaměřuje na investiční podporu malých a středních podniků a umožňuje především nákup nových technologií a know-how. Podrobnější informace o těchto oblastech uvádím na konci této kapitoly v podsekcí s názvem PHARE 2003. Druhá oblast - technická asistence - je primárně navržena na zvýšení konkurenceschopnosti českých firem. Celková výše financování programu je navržena ve výši 20,6 mil. EUR, z toho příspěvek PHARE bude činit 15 mil. EUR. Fyzická realizace se předpokládá v letech 2004 -2005. Implementační agenturou programu je CzechInvest.

Obecně existují 3 základní okruhy programů v rámci PHARE:

- Národní programy;
- Programy přeshraniční spolupráce (CBC);
- Mnohonárodní programy implementované EK (TEMPUS, ACCESS 1999).

Národní programy

Jde o dohody mezi vládami jednotlivých asociovaných zemí a Evropskou komisí, v nichž každý stát jedná dle svých národních priorit. Jsou ale stanoveny jednotlivé okruhy, na které se program PHARE zaměřuje zejména:

- státní správa (restrukturalizace na centralizované i regionální úrovni);
- zemědělství (restrukturalizace a privatizace, příprava legislativního rámce a sektorových studií a podpora podnikání v zemědělství jako celku);
- občanská společnost a demokratizace;
- vzdělávání;
- infrastruktura;
- životní prostředí a jaderná bezpečnost;
- soukromý sektor;
- sociální oblast, oblast zaměstnanosti a zdravotní péče.

Programy přeshraniční spolupráce (CBC)

Program CBC (Cross Border Cooperation), který lze považovat v této oblasti za hlavní, byl vytvořen v roce 1994. Vznikl z potřeby spolupráce mezi regiony členských států EU a sousedících nečlenských států. Později byl tento program zpřístupněn i pro případy spolupráce kandidátských států (bez účasti členského státu EU). Program se zaměřuje na obchodní, hospodářské, turistické, společenské a kulturní vztahy dotčených regionů, přičemž důraz je kladen na projekty rozvíjející infrastrukturu.

Mezinárodní programy

Tyto programy (v roce 1994 nahrazeny tzv. horizontálními programy) postupem času ztrácejí svůj podíl na poskytnutých prostředcích z fondu PHARE. Jsou iniciovány a financovány EK, která pak ke spolupráci zve kandidátské země.

Evropská komise rozhodla v rámci PHARE o alokaci 316 mil. EUR v ČR na roky 2000 – 2003 (ročně 79 mil. EUR), které byly použity ze 30% na budování a posilování institucí při implementaci *acquis* a ze 70% na podporu investic k posílení regulační infrastruktury a podporu politiky hospodářské a sociální soudržnosti

PHARE 2003

Program PHARE 2003 je rozdělen na dvě části; první oblast - investiční grantové schéma - se zaměřuje na investiční podporu MSP a umožní především nákup nových technologií. Druhá oblast - technická asistence - je primárně navržena na zvýšení konkurenceschopnosti českých firem.

Investiční grantové schéma

V rámci investičního grantového schématu PHARE 2003 mohou malé střední podniky žádat nejen o dotaci na nákup nového technologického vybavení, technologií a výrobních zařízení, ale i know-how (včetně IT systémů), rekonstrukce budov, zavádění a certifikace ISO 9000:2000, EFQM nebo TQM, audit projektu nebo zavádění nových výrobních a řídicích postupů, přispívajících k modernizaci, či rozvoji výrobních procesů. Dne 28. dubna 2004 byl v této oblasti vyhlášen Program TECHNOLOGIE.

Program podpory konkurenceschopnosti MSP (technická asistence)

V rámci PHARE 2003 je dále možnost žádat dotaci na technickou asistenci. Projekt je zaměřen na posilování know-how s cílem zvýšit konkurenceschopnost MSP. Celkový rozpočet Programu podpory konkurenceschopnosti MSP je 2,7 mil. EUR. Finanční prostředky, poskytnuté z programu PHARE EU, tvoří 75% tohoto rozpočtu. Podpora tvoří vždy 50% z ceny poradenství a zbylých 50% je nutné dofinancovat z vlastních zdrojů (resp. z jiných než veřejných zdrojů) žadatele.

3.1.2 ISPA

Kandidátské země měly možnost čerpat prostředky z tohoto programu od roku 2000. Pro Českou republiku je v letech 2000 – 2006 ročně alokováno 57,2 – 83,2 mil. EUR. Prioritami, stejně jako u Kohezního fondu, jsou doprava a životní prostředí. V oblasti životního prostředí je prioritou pomoci uchazečským zemím dosáhnout ekologických standardů daných v EU, v oblasti dopravy je cílem pomoci v modernizaci infrastruktury a její napojení na evropské koridory

Projekty jsou financovány až do výše 75% z celkových nákladů, ale podpora může být i vyšší. Konkrétní výše také závisí na aktuálním stavu prostředků v rámci ISPA a na přínosu, který by realizace projektu přinesla. O podporu mohou žádat právnické osoby s minimálně 50% účastí státu (obce, ale i obchodní společnosti). Monitorování průběhu projektu je prováděno ze dvou stran – státem (prostřednictvím zvolených orgánů) a Evropskou komisí. Celkové prostředky pro jednotlivé státy přidělené Evropskou komisí závisí na rozloze postižených oblastí (strukturálně postižených a hospodářsky slabých) a na GDP na obyvatele.

3.1.3 SAPARD

Organizací tohoto programu je pověřeno Generální ředitelství pro zemědělství. Jde tedy o program pečující o zemědělství (zemědělskou půdu, rozvoj venkova apod.), simulující Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. V období 2000 – 2006 je na projekty v rámci SAPARD vyčleněno ročně 520 mil. EUR pro všech 10 nově přistoupených zemí. Ačkoli přístup kandidátských zemí k tomuto nástroji, stejně jako k ostatním skončil k 1. 5. 2004, jednotlivé programy dobíhají až do roku 2006.

Hlavní kritéria přidělení části podpory jsou:

- počet obyvatel pracujících v zemědělství;
- rozloha zemědělské půdy;
- výše GDP na obyvatele.

Na závěr této kapitoly bych ráda znovu zdůraznila, že programy v rámci všech tří výše uvedených fondů pouze dobíhají, a že do budoucna již jejich využití nebude aktuální. Využívat je budou moci je pouze státy, které dosud do EU nevstoupily, ale jsou v pozici kandidátského státu, např. Bulharsko nebo Turecko. U valné většiny českých programů, vypsanych před vstupem do EU, již navíc vypršel termín pro podávání žádostí. Já ve svém diplomové práci předstrukturální fondy uvádím, protože v době, kdy se investice do nové technologie balení zvažovala, byla ještě možnost ucházet se o prostředky z těchto fondů a byl i čas potřebný pro vypracování a podání žádosti.

3.2 Využití strukturálních fondů

Strukturální fondy jsou dostupné pro ČR poté, co se stala členem EU. SF jsou základním nástrojem podpory konkurenceschopnosti podniků na cestě za prosperitou. Stejně tak jako ostatních 24 zemí EU je může ČR využívat SF po celou dobu svého členství.

3.2.1 Národní rozvojový plán ČR

Nejdůležitějším strategickým dokumentem pro účast České republiky v programech podpory ze strukturálních fondů a z Kohezního fondu je již zmíněný Národní rozvojový plán. V hierarchickém dokumentovém uspořádání se NDP nachází nad regionálním rozvojovým plánem. V ČR byl připravován již od roku 1999 a je zaměřen komplexně na oblast hospodářské a sociální soudržnosti v regionech soudržnosti Cíle I. Pro tento cíl je strategie NDP rozvedena v pěti navazujících operačních programech - Průmysl a podnikání, Rozvoj lidských zdrojů, Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Infrastruktura a ve Společném regionálním operačním programu (SROP). Struktura dokumentu vychází z legislativy EU, především z nařízení Rady EU č. 1260/1999 z 21. června 1999 a z dokumentů vydaných Evropskou komisí.

NRP obsahuje tyto části:

- popis současné situace (všeobecná charakteristika včetně makroekonomického pohledu, situace v základních segmentech národního hospodářství);
- cíle, strategie, priority (SWOT analýza, základní cíle a priority, nastínění hlavních prioritních os rozvoje);
- zaměření operačních programů (zejména cíle a priority jednotlivých operačních programů);
- řízení a monitorování (popis systému řízení, implementace, monitorování a hodnocení programů podpory podnikání);
- finanční rámec (základní cíle rámce, analýza rámce v předvstupním období a období po vstupu do Unie);
- přílohy (tabulky, grafy).

V NDP 2004 – 2006 jsou ustanoveny i základní orgány, které se budou podílet na celém systému řízení a monitorování programů podpory ze SF EU. Jde o následující subjekty:

- řídicí orgány – jsou odpovědné za správnost řízení operací SF EU (zabývají se řízením a celkovou koordinací operací); v NDP 2004 – 2006 byly stanoveny konkrétní řídicí orgány pro CSF (MMR), operační programy (ministerstva, pod která jednotlivé OP svou povahou spadají) a pro CF (MMR);
- platební orgán – sdružuje platební jednotky;
- platební jednotky – zajišťují finanční podporu jednotlivým OP;
- implementační orgány (zprostředkovatelské subjekty) – veřejné nebo soukromé subjekty, které provádí činnosti týkající se konečných příjemců podpory; jednají v odpovědnosti řídicích orgánů a jejich jménem (CzechInvest, Czechtrade...).

3.2.2 Operační programy

Detailní popis cílů rozvojových programů financovaných ze strukturálních fondů a podmínky čerpání podpory stanovují operační programy. Jak uvádím výše, dle NDP si Česká republika určila čtyři sektorové a jeden společný operační program. Zatímco regionální operační programy (ROP) reflektují specifické problémy jednotlivých regionů například v rámci ČR, sektorové operační programy (SOP) mají celonárodní působnost v rámci určitého odvětví (sektoru) národního hospodářství. V hierarchii dokumentů, ze kterých vychází čerpání podpory z předstrukturálních a strukturálních fondů, jsou operační programy (sektorové i regionální) na úrovni zabývající se konkrétní problematikou daného území.

Operační programy obecně mají unifikovanou strukturu. Je v nich analyzována základní výchozí situace regionu či sektoru, navrženy jsou zde globální cíle a na ně navazující specifické cíle, priority a opatření. Uvedené cíle, lze chápat hierarchicky a sestupně, tedy že na základě stanoveného obecného globálního cíle jsou identifikovány konkrétnější specifické cíle až na úroveň opatření – konkrétních úkonů, které je nutno provést k dosažení globálního cíle. Nově jsou v dokumentech operačních programů zavedeny systémy pro implementaci daných rozhodnutí na všech úrovních. Jde mimo jiné o přesné určení implementačních orgánů a jejich odpovědností i základních finančních ukazatelů.

V následující tabulce uvádím celkové plánované prostředky určené na léta 2004 – 2006 pro operační programy. Je zřejmé, že prostředky se budou poměrně razantně zvyšovat.

Tabulka č. 3: Vývoj prostředků v letech 2004 – 2006 určených pro SROP a SOP

	2004	2005	2006	Celkem
SOP celkem	188,14	264,20	336,03	788,38
SROP	118,86	166,90	212,28	498,03

Zdroj: [02]

3.2.2.1 Sektorové operační programy

V roce 2001, kdy se ČR nacházela na počátku zavádění systémů určených pro přijímání podpory ze SF EU, byly sektorové operační programy zastoupeny pouze jedním, který byl brán jako pilotní. Šlo o Sektorový operační program „Průmysl“ na léta 2001 – 2006. Zavedeny zde byly základní principy sektorových operačních programů, týkající se struktury těchto dokumentů, cílů, priorit a opatření, která později převzaly i ostatní SOP.

Původně byly zavedeny tyto SOP:

- SOP Průmysl (zaváděn Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR);
- SOP Životní prostředí (Ministerstvo životního prostředí ČR);
- SOP Rozvoj lidských zdrojů (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR);
- SOP Cestovní ruch a lázeňství (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR);
- SOP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (Ministerstvo zemědělství ČR);
- SOP Doprava (Ministerstvo dopravy a spojů ČR).

Vzhledem k tomu, že v průběhu období, na které byl původní NRP naplánován, došlo ke změně postavení ČR z kandidátské na členskou zemi EU, bylo nutné NRP upravit. Proto vznikl nový NRP pro léta 2004 – 2006 a nové OP. Národní rozvojový plán na léta 2004 – 2006 stanovil tyto sektorové OP:

- Operační program Průmysl a podnikání;
- Operační program Infrastruktura;
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů;
- Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

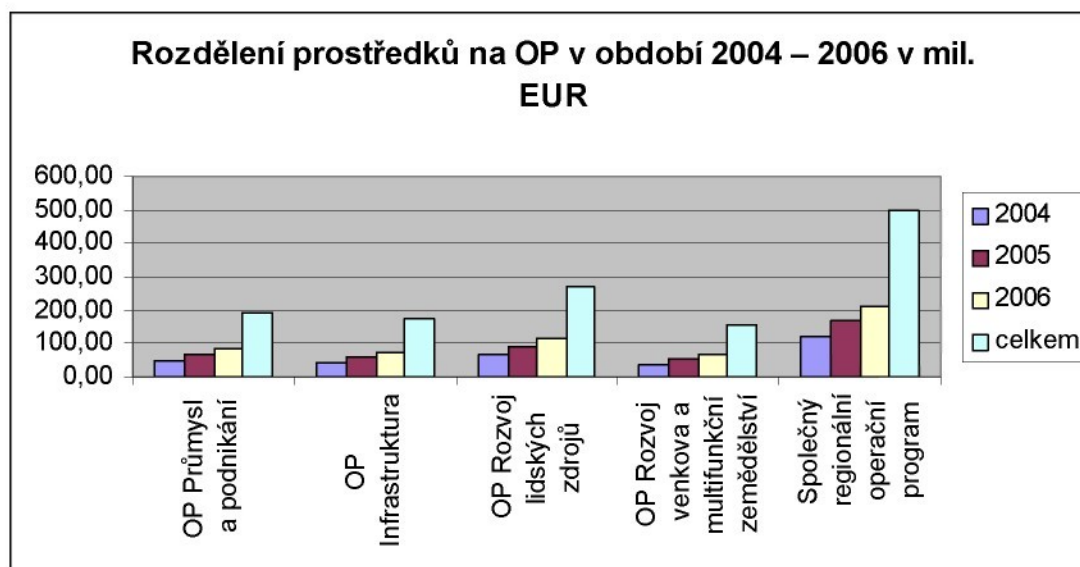
V následující tabulce a přehledněji i v grafu je znázorněno plánované rozdělení prostředků pro léta 2004 – 2006.

Tabulka č. 4: Rozdělení prostředků na jednotlivé SOP v období 2004 – 2006 v mil. EUR

	Podíl na OP	2004	2005	2006	Celkem
OP Průmysl	14,95 %	45,889	64,439	81,957	192,285
OP Infrastruktura	13,45 %	41,300	57,995	73,762	173,057
OP Rozvoj lidských zdrojů	20,93 %	64,244	90,214	114,740	269,199
OP Rozvoj venkova a multifunkční zem.	11,96 %	36,711	51,551	65,566	153,828
SROP	38,71 %	118,855	166,901	212,275	498,032
OP Celkem	100 %	307,000	431,100	548,300	1 286,400

Zdroj: [02]

Graf č. 2 : Rozdělení prostředků na jednotlivé OP v období 2004 – 2006 v mil. EUR



Zdroj: [02]

Operační program Průmysl a podnikání

Dřívější SOP Průmysl byl, jak je uvedeno výše, určen na období 2001 – 2006, ale právě proto, že v průběhu tohoto plánovacího období došlo ke stanovení konkrétního data, od kterého začnou do ČR proudit prostředky ze SF EU, musela být provedena změna dokumentu, která více vyhovuje požadavkům EU. SOP Průmysl je tedy na zbývajících léta plánovacího období (2004 – 2006) nahrazen Operačním programem Průmysl a podnikání (OPPP).

OPPP 2004 - 2006 je základní programový dokument politiky hospodářské a sociální soudržnosti sektoru průmyslu, vytvořený v návaznosti na cíle a strategii průmyslové politiky České republiky. OPPP byl ustanoven také v NRP 2004 – 2006. Jeho globálním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu a podnikatelských služeb na základě zlepšení hospodářské výkonnosti, při současném zvýšení zaměstnanosti a sociální soudržnosti, zajištění optimálního vývoje českého průmyslu a dosažení úrovně produkce srovnatelné s evropskými zeměmi při zachování kvality životního prostředí.

Specifické cíle OPPP jsou definovány takto:

- zajistit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace a podpořit spolupráci mezi průmyslem a vědecko-výzkumnými institucemi;
- podpořit výstavbu technické infrastruktury pro podniky a na podporu developerům podnikatelských nemovitostí;
- odstartovat restrukturalizaci výrobních sektorů a technologií, renovace budov a revitalizaci území;
- rozvinout infrastrukturu pro účinné využívání lidského kapitálu;
- zajistit zkvalitňování know-how poradenských subjektů a doplňování oblasti poskytování poradenských služeb o nové vědecko-výzkumné poznatky;
- zajistit lepší přístup MSP k půjčkám;
- podpořit zavádění nových technologií v podnicích, rozvoj aplikovaného výzkumu a zlepšení kvality vzdělávání;
- zajistit zvýšení inovační činnosti v průmyslu, zavádění nových technologií a systémů jakosti;
- zajistit snižování energetické náročnosti výroby a užití elektrické energie a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie.

Priority jsou dvě, a to:

- 1) rozvoj podnikatelského prostředí - operačními cíli v rámci této priority jsou:
 - infrastruktura pro průmyslový výzkum, vývoj, inovace;
 - rozvoj podnikatelské infrastruktury;
 - infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v průmyslu a podnikání.
- 2) rozvoj konkurenceschopnosti podniků - operačními cíli v rámci této priority jsou:

- zakládání a rozvoj MSP;
- podpora inovací výrobků technologií a služeb;
- snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů.

Prostředky na podporu jednotlivých priorit budou pocházet ze zdrojů EU (konkrétně z jediného strukturálního fondu, a to z Evropského fondu regionálního rozvoje), ze státního rozpočtu a ze soukromých zdrojů (žadatelé o podporu se budou sami finančně účastnit na projektu). Intenzita veřejné podpory se v průměru předpokládá na úrovni 50% nákladů. Zhruba polovinu nákladů na realizaci jednotlivých priorit směřujících do produktivního sektoru budou tedy pokrývat soukromé zdroje.

Ministerstvo průmyslu očekává, že v rámci Operačního programu průmyslu a podnikání poskytne pomoc asi pěti tisícům projektů. Evropská unie by měla přispět ze svých strukturálních fondů na rozvoj českého průmyslu do roku 2006 celkem 260 miliony eur (asi 8,6 miliardy korun). Podmínkou podpory unie je alespoň čtvrtinová spoluúčast české strany. Státní rozpočet se tak bude na pomoci podnikům podílet asi 87 miliony eur, tedy zhruba 2,8 miliardami Kč. Přibližně polovina částky z evropských fondů je určena na nepřímou podporu rozvoje podnikání. Zbytek získají ve formě dotací a půjček začínající podniky.

MPO vyhláší všechny programy podpory OPMP, a to:

- formou standardního oznámení v Obchodním věstníku;
- oznámením v celostátním tisku a dalších médiích;
- formou oznámení spolu se všemi doprovodnými informacemi na internetových stránkách MPO.

Výzvu k podávání žádostí o poskytnutí podpory z OPMP předložilo MPO 12. května 2004 v podobě následujících 11 programů:

PROSPERITA - podpora infrastruktury průmyslového vývoje, zejména vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií;

REALITY - podpora projektů přípravy, rozvoje a regenerace průmyslových zón, podnikatelských nemovitostí;

ŠKOLICÍ STŘEDISKA - podpora projektů stavební rekonstrukce a modernizace stávajících objektů firemních školicích zařízení, dále projekty výstavby a vybavení nových oborových školicích zařízení sloužících pro vzdělávání více podnikatelských subjektů;

KLASTRY - podpora projektů zakládání a rozvoje odvětvových sdružení, tzv. klastrů, na regionální i nadregionální úrovni;

MARKETING - podpora zvyšování konkurenceschopnosti českých firem na zahraničních trzích formou podpory získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, účasti na výstavě nebo veletrhu v zahraničí apod.;

START - podpora realizace podnikatelských záměrů (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob) fyzických i právnických osob vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem; podpora bude poskytována formou zvýhodněného úvěru;

KREDIT - podpora realizace rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií (pořízení hmotného i nehmotného majetku, popř. i financování zásob);

ROZVOJ - podpora rozvoje konkurenceschopnosti MSP ve fázi růstu, tzn. podpora zvyšování technologické úrovně i zdokonalování procesů, jako například zavádění certifikací a mezinárodních standardů;

INOVACE - podpora projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb, či zvyšujících efektivnost procesů výroby a poskytování služeb, nebo na zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury či změn ve strategické orientaci podnikatele či jiných netechnických inovací;

ÚSPORY ENERGIE - podpora projektů vedoucích ke snižování energetické náročnosti v průmyslových podnicích pomocí snížení energetické náročnosti procesů spojených s výrobou, přeměnou a rozvodem energie, nových technologií zpracování energetických surovin, zavádění kombinované výroby elektřiny a tepla (kogenerace) apod.;

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE - podpora projektů zavádění výroby elektrické energie nebo tepla z obnovitelných zdrojů energie, jako např. projekty výstavby, obnovy nebo rekonstrukce zařízení na využívání obnovitelných zdrojů energie, projekty kombinované výroby elektřiny a tepla využívající k výrobě obnovitelný zdroj energie apod..

Operační program Infrastruktura

Globálním cílem programu je ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury při respektování principů udržitelného rozvoje

s důrazem na naplňování standardů EU. OP Infrastruktura vytváří rámec pro přípravu investičních projektů, jejichž cílem je zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí, zajistit rozvoj kvality kvalitní mobility pro svobodný a bezpečně přístupný pohyb osob, služeb, zboží, kapitálu a podpořit tím udržitelný rozvoj regionů. Obsahově je vymezen vůči ostatním operačním programům. Velké investiční projekty a sdružené projekty (tzv. skupiny projektů) celostátního významu s náklady, které v zásadě nejsou nižší než 10 mil. EUR, budou realizovány v rámci Fondu soudržnosti. Specifickými cíli jsou zlepšení nevyhovujících parametrů dopravní infrastruktury celostátního a nadregionálního významu, zlepšení životních podmínek v ČR v souvislosti s působením negativních vlivů dopravy na životní prostředí, dále kvalitativní zlepšení dílčích složek životního prostředí a zlepšení nakládání s odpady.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů

OP Rozvoj lidských zdrojů tvoří základ pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu v oblasti rozvoje lidských zdrojů v ČR na období 2004 - 2006. Strategie zaměstnanosti je založena na čtyřech pilířích:

- *zaměstnatelnost* - podpora úsilí, aby každá osoba vstupující na trh práce měla nezbytné vzdělání, ale i odpovídající schopnosti a motivaci k získání a udržení si zaměstnání;
- *podnikání* - podpora tvorby podmínek pro založení, fungování a růst podniků poskytujících pracovní místa;
- *adaptabilita* - podpora vývoje pružnosti a inovací na pracovišti s cílem zlepšení efektivity a konkurenceschopnosti podniků a pracovní síly a tím vytvoření a zachování pracovních míst;
- *rovné příležitosti* - podpora odstraňování jakékoli diskriminace v zacházení s muži i ženami v souvislosti s přístupem ke všem druhů práce i odměnou za tuto práci.

Globálním cílem je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. Specifickými cíli jsou rozvoj pružného trhu práce, snížení počtu a podílu osob ohrožených sociální exkluzí, rozvoj celoživotního vzdělávání a rozvoj kvalifikované pracovní síly obecně.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Strategie OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství je založena na trvale udržitelném rozvoji a stabilizaci venkovských oblastí. V těch regionech, ve kterých přírodní podmínky umožňují intenzivní zemědělskou výrobu, je důraz kladen na rozvoj konkurenceschopného zemědělství. V oblastech s extenzivním obhospodařováním půdy je centrem pozornosti rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství, lesního a vodního hospodářství s vazbami na rozvoj a diverzifikaci aktivit, které s nimi souvisejí, popř. je doplňují. Globálním cílem je zvýšení podílu sektoru na tvorbě HDP a zaměstnanosti v ČR, zachování životního prostředí, zajištění trvale udržitelného polyfunkčního rozvoje venkova na trvale udržitelném zemědělství, lesním a vodním hospodářství v integraci s kvalitním zpracováním zemědělských produktů. Specifickými cíli jsou pak zajištění dostupného kapitálu pro zemědělské oblasti, zlepšení marketingu zemědělské produkce společně se zvýšením produkce s vyšší přidanou hodnotou, konsolidace vlastnické struktury zemědělské a lesnické půdy (tím umožnění multisektorového rozvoje venkovského prostoru) a v neposlední řadě i řešení sociálních aspektů rozvoje venkova.

3.2.2.2 Společný regionální operační program (léta 2004 – 2006)

Do 1. 5. 2004 existovaly tzv. regionální operační programy. Původně to byly dva pilotní ROP Severozápad a Ostravsko, později vznikly ROP Jihovýchod a Střední Morava. Od roku 2004 jsou i regionální operační programy změněny a pro ČR existuje pouze jeden tzv. Společný regionální operační program (SROP). Jde o reakci na požadavky Evropské komise. Důvodem je snaha o efektivnější využití poskytnutých zdrojů a jejich koncentraci na řešení klíčových problémů.

Společný regionální operační program je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy), které mohou být v období 2004 - 2006 podporovány ze strukturálních fondů Evropské unie v rámci Cíle 1. SROP je uveden v rámci operačních programů v Národním rozvojovém plánu na léta 2004 – 2006. Důraz je v rámci SROP kladen na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů, který bude založen na iniciativách veřejného, neziskového a soukromého sektoru. SROP rozšiřuje a posiluje jejich dopad na místní úroveň napříč regiony soudržnosti a orientuje se na specifické rozvojové potřeby regionů. Globálním

cílem SROP je: „Dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionů na základě povzbuzování nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace.“ [02, s. 188]

Na základě daného globálního cíle pak byly definovány následující specifické cíle a priority:

Specifické cíle SROP:

- zvýšení prosperity regionů rozvojem drobných podniků a řemesel, zvyšování objemu přímých investic do regionů a vytváření nových pracovních příležitostí;
- všestranné zkvalitnění regionální a místní dopravní a telekomunikační infrastruktury;
- zlepšení životních podmínek obyvatel a integrace sociálně vyloučených skupin;
- zvýšení kvality všech složek životního prostředí v obcích a regionech;
- zlepšení podmínek života venkovského obyvatelstva a rozvoj venkovských částí regionů;
- zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionů.

Priority SROP:

- rozvoj místních podnikatelských aktivit;
- zlepšení dovedností, schopností a zvýšení kapacity drobných podniků a řemesel a jejich zaměstnanců a zvýšení kvality zaměstnanosti. Taková opatření by měla vést zejména ke zvyšování pracovních příležitostí a příchodu nových zahraničních investic do regionů.;
- regionální rozvoj dopravy a komunikačních technologií;
- zlepšení kvality komunikací v regionech a zvýšení jejich dopravní dostupnosti;
- místní rozvoj lidských zdrojů;
- zkvalitnění pracovních sil v obcích, zvýšení kapacit pro vzdělávání, posílení kapacit neziskových organizací a občanských aktivit a zmírnění sociálního znevýhodnění v obcích a regionech. Opatření by mělo vést ke zvýšení zaměstnatelnosti lidských zdrojů na trhu práce v regionech. Jde o jednu z nejvýznamnějších součástí celkové strategie rozvoje regionů.;
- zlepšení životního prostředí v obcích a regionech;

- zlepšení kvality zásobování obcí a regionů pitnou vodou, včetně spolehlivého odvádění a čištění odpadních vod, zlepšení kvality ovzduší, zlepšení řízení odpadového hospodářství (včetně omezení produkce odpadů) a regenerace území vybraných měst. Opatření by mělo vést ke zvýšení atraktivity regionů v rámci podpory cestovního ruchu.;
- oživení venkovských oblastí;
- celkové zlepšení podmínek života venkovského obyvatelstva, technických podmínek pro bydlení, podnikání a služby na vesnici, stabilizace a rozvoj pracovních příležitostí;
- rozvoj cestovního ruchu a lázeňství;
- podpora rozvoje aktivit cestovního ruchu v regionech a podpora zvyšování kvality poskytovaných služeb;
- technická pomoc - průřezová priorita týkající se předcházejících priorit.

V rámci této priority budou poskytovány finanční prostředky pro pokrytí nákladů spojených s řízením, monitorováním, kontrolou, analýzou a poskytováním informací na úrovni celého SROP, včetně publicity a propagace programu. Všechny priority a jejich opatření byly definovány na základě analýz výchozích situací v jednotlivých regionech, které byly následně spojeny do SROP.

3.3 Obecná charakteristika projektů

Prostředky z EU lze čerpat na projekty, které budou odpovídat cílům, jež na roky 2004 – 2006 stanovuje Národní rozvojový plán. Na úrovni ministerstev a krajů vznikly orgány, které zabezpečují příjem prostředků z EU. Princip a filosofie pomoci z předvstupních i vstupních fondů je stejný, viz kapitola principy strukturální politiky EU.

3.3.1 Projektová dokumentace

Čerpání prostředků z evropských fondů je podmíněno dostatečným počtem kvalitně zpracovaných projektů. Správně připravené podklady projektu jsou základním kamenem pro možnost získání finančních podpor a je třeba zohlednit následující dokumenty a jejich vazby:

- nařízení ES, která jsou legislativním základem pro tvorbu všech programových dokumentů;

- vazby na programové dokumenty (NRP, Rámec podpory Společenství pro strukturální fondy, apod.), zejména operační programy, a to regionální i sektorové, které po vyjednání se zástupci EK tvoří mantinely, v nichž se obsah a rozsah projektu musí nacházet;
- vazby na přijaté rozvojové strategie, agrární politiku, zejména její lokální úroveň, která je v případě konkrétního projektu často limitující.

Nezbytná je komunikace se všemi partnery, kteří se podílejí na řešení projektu nebo se jich jeho výsledky budou týkat (vliv na životní prostředí, změna technologií, pozemkové úpravy apod.) - tzv. princip partnerství.

3.3.2 Typy projektů

Podle věcné struktury mohou být projekty:

- monotematické – zaměřené na jedno věcné téma;
- vícetematické – sdružující více věcných témat současně.

Zatímco první skupina projektů se soustředí na vyřešení určitého problému – např. životní prostředí, biomasa, odpadové hospodářství, kanalizace..., druhá skupina projektů řeší souběh několika problémů – např. zvýšení doplňkových příjmů, turistika, alternativní zemědělství, nové podnikatelské aktivity...

Podle délky řešení se projekty dělí na:

- krátkodobé (do 1 roku);
- střednědobé (2 – 4 roky);
- dlouhodobé (více než 4 roky, v případě strukturálních fondů 7 let).

Podle věcné orientace finančních prostředků lze rozlišit:

- projekty investiční zaměřené na modernizaci technologií, staveb apod., hrazené z investičních prostředků;
- organizační - orientované především na zlepšení organizace hmotných a finančních toků, jejichž úhrada jde především z neinvestičních prostředků.

V rámci strukturálních fondů mají přednost ty projekty, které zahrnují rozvoj území jako celku, řeší komplexní problémy venkovského obyvatelstva, jeho ekonomickou a sociální stabilitu, ochranu životního prostředí apod.

3.3.3 Sestavení projektu

Projekt, tak jak ho chápe EU, není náhodným rozhodnutím zpracovat jakýkoliv problém nebo nápad. Je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit, od vytyčených programů reagujících na stěžejní problémy zemědělství a venkovského prostoru, přes opatření k jejich řešení vyúsťujících do návrhů projektů provázaných přes společné cíle, priority a kritéria s programy, které byly projednány a odsouhlaseny vládou ČR a Evropskou komisí.

V rámci operativy jsou realizována konkrétní opatření k plnění priorit vytyčených programů, a to formou projektů. Na této úrovni dochází k realizaci projektů, čerpání finančních zdrojů a hodnocení dopadů. Projekty v pojetí, ve kterém budou připravovány v praxi, mají jiný charakter než ty, jejichž základ tvoří pouze technická dokumentace nebo prováděcí projekt ve smyslu organizačně metodického návodu realizace technického zadání, případně softwarového a hardwarového zabezpečení. Podle EU má projekt podstatně rozsáhlejší záběr, a to od přípravy záměru až po jeho realizaci. V zásadě se týká celé akce, jejíž cíl musí být srozumitelně a jednoznačně zadán. Jasný, výstižně popsáný záměr, jeho srozumitelná formulace a konkrétní, kvantifikovatelný, věcně časově kontrolovatelný cíl jsou předpokladem úspěchu projektu. Projekt je součástí většiny podkladových materiálů, které jsou přikládány k žádosti o dotaci. Charakteristika projektu je odvislá od dotačního programu a od typu žadatele.

Projekt je zpravidla členěn dle následujících sekcí (kapitol):

- obecné a specifické cíle projektu;
- obecné informace o žadateli;
- technicko-technologická charakteristika projektu;
- harmonogram realizace projektu;
- podrobný rozpočet projektu;
- pracovníci a jejich profesní a kvalifikační struktura;
- ekonomický rozbor projektu a jeho rozpočet;
- marketingová studie a prokázání životaschopnosti projektu.

V projektu je dle jeho účelu řešena celá řada otázek, které slouží především jako podkladové informace pro orgány zodpovědné za výběr projektů určených k profinancování. Oblasti, které jsou v projektu zpravidla řešeny, jsou následující:

- průkaznost zajištění odbytu zvýšené produkce;
- průkaznost návratnosti prostředků vložených do projektu;
- vliv na životní prostředí;
- zřízení nových, vysoce kvalifikovaných pracovních míst;
- výše přidané hodnoty projektu;
- vliv na regionální (okresní) nezaměstnanost;
- proexportní zaměření projektu (saldo vývozu a dovozu);
- míra spoluúčasti příjemce dotace a další.

Projekt by měl korespondovat s ostatními podkladovými materiály k žádosti o dotaci, zejména s tzv. studií proveditelnosti (není však u všech žádostí požadována). Studie proveditelnosti je nástrojem pro zdůvodnění návrhu určitého projektu z ekonomického a technického hlediska. Jejím cílem je verifikovat, zda:

- byla vybrána nejlepší možná varianta;
- byly přesně odhadnuty potřebné finanční prostředky na realizaci projektu;
- byla prokázána trvalá udržitelnost investice;
- byla identifikována rizika.

Obsahově by měl projekt přinést všechny relevantní informace, na základě kterých ho daný dotační program určí jako úspěšný, a tedy profinancovatelný.

Obecná osnova projektu je následující:

1. Název projektu;
2. Žadatel a partneři projektu;
3. Místo a doba realizace projektu;
4. Dopad realizace projektu na okolí;
5. Technické řešení projektu;
6. Ekonomická charakteristika projektu;
7. Charakteristika žadatele;
8. Lidské zdroje (vlastníci, zaměstnanci a management);

9. Technické a výrobní plánování;

10. SWOT analýza podniku.

3.3.4 SWOT analýza připravenosti možných žadatelů na strukturální fondy EU

Připravenost ČR, resp. českých firem na čerpání dotací z různých typů fondů přehledně znázorňuje následující SWOT analýza. Je důležité důsledně zvážit hrozby a slabé stránky, které analýza ukazuje. Byla skutečně ČR na vstup do EU a výhody, které na jeho základě získat připravena? SWOT analýza byla sestavena pro SF, ale lze ji použít i pro předstrukturální fondy.

Tabulka č. 7: SWOT analýza připravenosti možných žadatelů na SF EU

Silné stránky (S) - velké množství potenciálních příjemců dotace, - zájem o dotační politiku a s tím souvisejících oblastí, - podnikatelské plány a vize možných žadatelů, - připravené variantní projektové řešení žadatelů, - nutnost změn v produktivitě českých společností, - ochota a vstřícnost většiny implementačních agentur, - apod.	Slabé stránky (W) - administrativní připravenost žadatelů, - nepřikládání patřičné důslednosti dotační politice, - nevyužívání všech možností, - nízká znalost problematiky a s tím související neochota se vzdělávat, - averze k nadbytečné administrativní práci žadatelů, - slabá ekonomická situace českých žadatelů, - zabezpečení absolutní bezdlužnosti vůči ČR, - projektové financování předmětu investice, - nedefinování priorit, - informační nepřehlednost dotační politiky, - nízká kvalita předkládaných projektů, - neodbornost a neznalost poradců, - špatné komunikační schopnosti žadatelů, - apod.
Příležitosti (O) - zaměření se na oblasti s vysokou mírou	Hrozby (T) - poměrně krátká doba na podání projektů,

nezaměstnanosti a současně zanedbanou infrastrukturou, - zaměření se na oblasti s vysokou mírou přidané hodnoty, - investice do nejlepších dostupných technologií a IT systémů, - zajištění spolufinancování formou nevratné dotace (50-75%), - dlouhá doba možnosti realizace projektu – možnost podání více žádostí o dotaci, - využít všech možností dotační politiky, - zvýšit konkurenceschopnost českých podniků, převážně malých a středních, - zvýšení šance konkurovat po vstupu do EU podnikům z EU, - apod.	- vytvoření iluze poradenskými společnostmi o korupčním prostředí, - neodbornost poradců, - cenová politika poradenských společností, - nepřipravenost implementačních agentur (metodická i kapacitní), - nejasnost a ne vždy dostatečná konkrétnost dotačních programů, - vyloučení určitých skupin možných příjemců dotace, - složitý systém následných kontrol po poskytnutí dotace – následné represe, - nedůvěra českých žadatelů vůči systému dotací, - apod.
--	---

Zdroj: [21]

Co se týče vnitřního prostředí, za silnou stránku žadatelů o granty je považováno zejména velké množství potenciálních příjemců podpor a zájem o fondy společně s podnikavostí adeptů. Slabé stránky, kterých je bohužel poněkud více, však pravděpodobně způsobí neúspěch žadatelů. Dle mého názoru bude překážkou zejména nízká informovanost eventuelních příjemců a jejich averze či neschopnost dostat náročným administrativním náležitostem. Bylo by sice jednoduché najmout si poradenskou firmu a žádost si nechat zpracovat, ale jak je vidět v části hrozby, ani to nemusí být nejlepším řešením.

Z hlediska vnějšího prostředí považuje autor SWOT analýzy za příležitost to, že v ČR je řada oblastí, kam lze investice směřovat, tedy v podstatě to, že jsme státem stále v mnoha ohledech „krok vzadu“ oproti vyspělým tržním ekonomikám. Touto příležitostí tedy disponují v podstatě všechny nově přistoupené státy. Hrozbou je již zmiňovaná neodbornost na straně implementačních agentur a poradců a jejich cenová politika (služby jsou předražené a odměnu je navíc nutno obvykle zaplatit i pokud projekt neuspěje) a opět náročná administrativa.

3.3.5 Časová náročnost zpracování projektu

To, jak je náročné zpracování kompletní dokumentace pro žádost o dotaci z fondů EU dokládá následující tabulka, vypracovaná firmou Raven Consulting. Dle údajů této tabulky je pro vypracování projektu třeba 630 hodin práce, což pokud bereme v úvahu běžnou pracovní dobu, představuje pro jednoho člověka zhruba 4 měsíce práce! Nejvíce času dle této tabulky žadatel stráví tvorbou povinných příloh, potřebnou ekonomickou analýzou samotnou tvorbou projektu.

Tabulka č. 8: Časová náročnost projektu

Pracovní činnosti nebo úkony	Časová náročnost
kontaktní fáze, vyhledání vhodného titulu dotace	40
získávání podrobností o konkrétním záměru	15
prostudování technických parametrů záměru	12
výběr konkrétního podpůrného programu	5
organizace úkonů (osnova, přílohy) pro projekt	20
získání ekonomických parametrů podniku	8
rozbor ekonomické situace podniku (finanční. analýza)	80
nalezení vhodného způsobu financování	50
informace klientovi o nutných přílohách (sestavení atd.)	8
samotná tvorba projektu	80
předávání informací o projektu uvnitř firmy	5
revize, prostudování, kontrola vazeb a chyb projektu	20
zařizování povinných příloh	120
kontakty s příslušnými státními úřady / 1 projekt	10
udržování aktuálních informací	30
vyplňování formulářů žádostí	3
tisk, vazba projektů	4
podávání žádostí na instituce	5
další péče o projekt	10
ZÁKLADNÍ ČINNOSTI	525
"režijní činnosti"	105
HODIN CELKEM	630

Zdroj: [22]

4. Severochema

4.1 Základní údaje o firmě

Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, jak zní přesný název firmy, se zabývá především výrobou a prodejem kosmetických přípravků a drogistického zboží. Sídli v Liberci, jeho právní formou je družstvo a má 111 zaměstnanců. Podrobnější informace, týkající se předmětu podnikání dle Obchodní rejstříku uvádím v příloze č. 2.

4.2 Historie

Počátky existence firmy spadají již do roku 1883. Jako samostatný podnik vznikla Severochema 1. října 1953 vyčleněním z výrobního družstva Druchema Praha. Zahájila tehdy činnost ve třech provozovnách - Liberec, Varnsdorf, Horní Řasnice a specializovala se především na vatu na čištění kovů a na přírodní škroby na prádlo, jimiž zásobovala regionální trh. Sortiment se však rychle rozšiřoval a družstvo postupně získávalo nová odbytiště na celém území tehdejšího Československa. Díky prozíravé investici do vybudování vlastního vývojového pracoviště nastartovala Severochema od konce padesátých let dynamický rozvoj. Vlastní výrobní receptury zajistily družstvu v následujících desetiletích vedoucí postavení v oboru i na trhu. Pro Severochemu byl stejně jako pro řadu dalších českých firem významným mezníkem rok 1992. V souvislosti s transformací ekonomiky byly v družstvu vytvořeny základní předpoklady pro podnikání a tedy i jeho další existenci. Vrcholným orgánem se stala členská schůze, která volí představenstvo, jemuž je podřízen výkonný management. S ohledem na požadavky trhu přehodnotilo nové vedení v roce 1995 výrobní možnosti družstva a stanovilo jasné a splnitelné cíle. Liberecká i varnsdorfská provozovna prošly modernizací respektující mimo jiné ekologické požadavky. Tehdy vybudované pracoviště pro příjem a stáčení železničních cisteren dodnes jako jediné v regionu splňuje současné bezpečnostní, požární a ekologické předpisy. Nové vedení se nebálo zdravě riskovat. To se brzy promítlo v růstu produktivity práce, ve zvýšení průměrných mezd a v celkových hospodářských výsledcích. Severochema tak znovu navázala na tradici

prosperující firmy. Bezesporu významnou událostí bylo udělení prestižního ocenění Manažerka roku 1998 tehdejší předsedkyni představenstva Editě Šimáčkové.

Severochema má významné postavení na trhu v České republice a úspěšně exportuje na Slovensko, do Maďarska, Polska a Německa. Zároveň si aktivně vytváří podmínky pro expanzi na další trhy. Promyšlenou obchodní politikou tak optimalizuje podmínky pro zachování si místa na nově se otvírajícím trhu EU, na jehož požadavky tak bude moci pružně reagovat.

4.3 Produkty

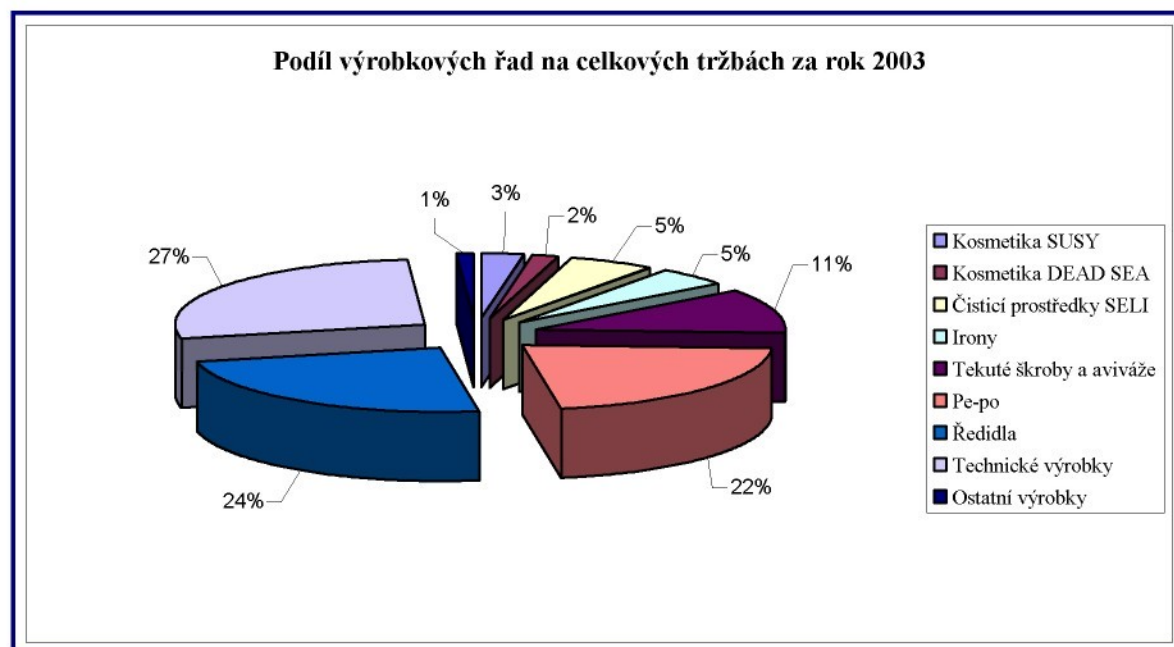
Současný výrobní program navazuje na tradici a dlouholeté zkušenosti. Liberecká provozovna zabezpečuje výrobu ředidel, technických kapalin, přírodních škrobů a čističe skla Iron, pracoviště ve Varnsdorfu je zaměřeno na tělovou a vlasovou kosmetiku, autokosmetiku, veterinární přípravky, čisticí a dezinfekční prostředky. Dále jsou v nabídce služby umožňující stáčení a skladování. Podíl jednotlivých výrobků ve výrobním programu v roce 2003 uvádí tabulka č. 5 a pro lepší přehlednost i graf č 3.

Tabulka č. 5: Přehled prodeje vlastních výrobků v roce 2003

Produkt	Celkem množství v tis. (ks)	%	Celkem Kč v tis. (Kč)	%
Kosmetika SUSY	224	1,78	5 959	2,71
Kosmetika DEAD SEA	109	0,87	3 727	1,69
Čisticí prostředky SELI	642	5,10	11 717	5,32
Iron	1 175	9,34	10 462	4,75
Tekuté škroby a aviváže	1 924	15,30	23 954	10,88
Pe-Po	4 242	33,73	46 495	21,12
Ředidla	1 784	14,18	51 062	23,19
Technické kapaliny	2 303	18,31	59 297	26,94
Ostatní výrobky	175	1,39	2 519	3,40
CELKEM	12 578	100	220 148	100

Zdroj: [15]

Graf č. 3: Podíl výrobkových řad na tržbách za rok 2003



Zdroj: [15]

V roce 2003 vznikly dva nové výrobky: tekuté mýdlo Sunny a vysoce účinný čistič Drift. Pro zahraniční obchodní řetězce je nově dodáván tekutý škrob 3E pod privátními značkami Trenza tekutý škrob (Penny Market) a No.1 tekutý škrob (Carrefour). Zahraniční řetězce v tuzemsku neustále posilují své prodejní pozice, což má za následek meziroční nárůst jejich obrátu. Přesto, že současná politika řetězců neposkytuje tuzemským dodavatelům dostatečnou záruku obchodu i v dalším období, družstvo cítí potřebu umisťovat své výrobky v tomto prudce se rozvíjejícím významném segmentu trhu. Celkový podíl přímého vývozu do zahraničí na celkovém obrátu za rok 2003 činil 7,79%.

Jaký byl vývoj prodejů jednotlivých výrobků a výrobkových řad v kusech do roku 2003 ukazuje tabulka č. 6. Zaměřím-li se na Pe-Po, je z tabulky zřejmý růst jeho prodejů (mimo roku 1999).

Tabulka č. 6: Vývoj prodejů jednotlivých výrobků a výrobních řad

Prodej výrobků, výr. řad	1998	1999	2000	2001	2002
Kosmetika Susy	533 527	460 969	376 336	333 950	281 451
Kosmetika Dead Sea	84 769	157 462	174 024	137 351	139 024
Čisticí prostředky	500 826	515 678	617 764	685 171	847 926
Iron	2 162 827	1 736 268	1 438 247	1 164 563	1 209 738
Škroby+aviváže	2 780 982	2 505 359	2 205 361	2 252 181	2 262 159
Pe-po	3 295 908	3 124 612	3 193 695	3 677 536	4 108 243
Ředidla	3 009 185	2 529 891	2 591 823	2 241 762	2 162 743
Technické kapaliny	1 570 052	1 636 137	1 821 262	1 607 561	1 880 574
Ostatní výrobky	387 068	410 518	374 761	358 832	146 139
Celkem	14 325 144	13 076 894	12 793 273	12 458 907	13 037 997

Zdroj: [15]

Za základ své konkurenční schopnosti považuje Severochema péči o jakost. Důkazem kvalitní výroby je certifikace dle ISO 9001:2000 v roce 2002 a dle ISO 14001 (ekologie) a OHSAS 18001 (bezpečnost práce) v roce 2003.

Odpovědně se firma staví i k problematice životního prostředí. Tento přístup deklaruje především investicemi do ekologicky šetrných technologií. Družstvo má z hlediska požadavků na ekologii, požární prevenci a bezpečnost práce vytvořeny všechny podmínky na úrovni požadavků EU. S jejich plněním nemá problémy, a proto bylo vybráno francouzskou vládní asociací Oreé a Českým ekologicky manažerským centrem k účasti v mezinárodním projektu Environmentální reporting. Vývojové středisko, které průběžně inovuje výrobky družstva, se zaměřuje na vyhledávání takových surovin, jejichž zpracování a využití je šetrné k životnímu prostředí. Každoročně uvádí Severochema na trh několik zcela nových ekologicky šetrných výrobků. Novinkami tohoto druhu jsou Graffiti prevence a ředidlo Bezaromatik. Graffiti prevence patří do řady výrobků, jimiž družstvo reaguje na poptávku trhu po prostředcích usnadňujících odstraňování nástřiků vytvořených sprejery. Česká asociace úklidu a čištění udělila tomuto výrobku ocenění Inovace roku 2002. Ředidlo Bezaromatik je ředidlem nové generace, které neobsahuje nebezpečné aromáty.

4.4 Vztahy s veřejností

Družstvo věnuje mimořádnou pozornost utváření dobrých vztahů s veřejností. Aktivitu public relations směřuje především do oblasti humanitární pomoci, ekologie a vzdělávání. Již dvakrát se Severochema stala držitelkou Ceny lidství Mezinárodního centra Universum, a to za poskytování materiální pomoci obecně prospěšné společnosti pro integraci lidí s handicapem do normálního života. Poskytnutím humanitární pomoci v podobě čistících a dezinfekčních prostředků a také peněžní pomoci se Severochema podílela na odstraňování následků ničivých záplav v letech 1997 a 2002.

Od roku 2000 ukládá družstvo v rámci projektu Kapka v moři část z prodejní ceny každého prodaného výrobku kosmetické řady Dead Sea na zvláštní konto. Těmito finančními prostředky družstvo sponzoruje ozdravné pobyty u moře dětí trpících různými alergiiemi. V roce 2003 tak vyjelo díky Severochemě celkem 42 dětí na rekondiční ozdravný pobyt do Chorvatska a Polska.

Sponzorské dary dále putují do organizací a spolků jako např. Český červený kříž, Klub aktivních vozičkářů, Fokus, Ochránci Jizerských hor, Společnost přátel a přírody, Jizersko-ještědský horský spolek atd.

Podpora nadačního fondu Český výrobek umožňuje Severochemě používat logo označující originální české výrobky.

Od roku 2000 uděluje každoročně předseda představenstva titul Junior manažer/ka nejlepším absolventům Technické university v Liberci. Vítězové soutěže si spolu s diplomem tradičně odvázejí horská kola.

4.5 Základní údaje o výrobku Pe-Po

Výrobek Pe-Po se vyrábí ve dvou formách – pevné a tekuté. Pevný podpalovač Pe-Po je určený k podpalování pevných hořlavých materiálů – dřeva, uhlí apod. v kamnech, kotlích a krbech. Standardně je Pe-Po baleno do potištěných fólií a hmotnost obsahu při expedici je

360 g. Tekutý podpalovač Pe-Po je ekologickým výrobkem určeným k podpalování pevných hořlavých materiálů jako je dřevěné uhlí. Hoří bez sazí, toxických zplodin a pachu a je vhodný zejména pro použití v zahradních či jednorázových grilech. Vyrábí se ve dvou baleních, a to 250 a 750 ml.

Jak je zřejmé z tabulky uvedené v kapitole Produkty, Pe-Po se podílelo v roce 2003 na celkových tržbách Severochemy 21,12%. Celkovými tržbami 46 495 tis. Kč je tak po technických kapalinách a ředidlech třetím nejdůležitějším výrobkem. Co se týče klasifikace dle počtu prodaných kusů, je dokonce na prvním místě, a to s 4 242 tis. kusy (33,73%). Co se týče exportu výrobku, významného pokroku bylo dosaženo v Maďarsku, kde vývoz poprvé dosáhl hranice milionu prodaných kusů.

Z výše uvedeného plyne, jak důležitý tento produkt pro firmu je. Investice do nové technologie balení se tak jeví jako klíčová. Důležitý je i fakt, že veškerá konkurence již nabízí pevné podpalovače balené v krabici a je tak potenciálně lépe připravena expandovat na trh EU. Pe-Po ve fólii v současné době Severochema dodává do Maďarska a na Slovensko. Rozjednány jsou kontrakty s Polskem, Litvou, Ruskem a Dánskem, před uzavřením je smlouva s Itálií.

4.6 Výrobní postup Pe-Po a technologie jeho dosavadní balení

Na tomto místě stručně popíšu složení a výrobní postup pevného podpalovače Pe-Po a personální náročnost výroby. Základem výrobku je formaldehydová pryskyřice, do které je přidávána hořlavá látka a pomocí tvrdidla a teploty dochází k polymeraci až do řádného vytvrzení. Veškeré suroviny jsou zajišťovány dodavatelsky, přes skladovací prostory firmy (válcové objemové nádrže o obsahu 50 m³ a plochy skladů pevných látek). Vlastní příprava pryskyřice je zajištěna pracovníkem družstva ve varně na parním autoklávu. Po vyrobení se přečerpá pryskyřice do zásobníku, odkud je pro potřeby výroby dopravována do mísících komor linky pomocí membránového čerpadla. Ze skladovacích nádrží je odstředivým čerpadlem odváděna hořlavá látka do nádrže zásobní, kde probíhá její ohřev, který zajišťuje optimální jakost výrobku. Odtud se látka pomocí pístového čerpadla dopravuje do směšovací komory, kde dochází k řádnému promísení s pryskyřicí. Po smíchání je v množství potřebném

k optimálnímu průběhu polymerace přidáváno tvrdidlo a vše je pomocí dopravního pásu přiváděno k řezacímu zařízení. Zde probíhá řezání bloku na zákazníkem požadovanou velikost kostek. Ty se poté balí do potištěné, nebo transparentní fólie a jsou adjustačními dělnicemi vkládány do lepenkových kartónů a po zapáskování ukládány na paletu. Ve fázi od řezacího zařízení po finální výstup je zaměstnáno celkem 6 pracovníků. 2 pracovníci obsluhují baličku, která vkládá nařezané kostky do fólie. 1 pracovník zabezpečuje balení do kartonu a posílá výrobek do fáze, kde další pracovní síla provádí páskování. Poslední dělník překládá zboží na paletu. 1 pracovník má na starosti úklid a zajišťuje náhradu ostatních pracovníků o přestávkách.

4.7 Nová technologie balení Pe-Po

Jak již bylo uvedeno, nová technologie počítá s balením výrobku do kartónových krabiček. Kompletní investice je možné realizovat ve třech etapách, z nichž každá přináší vyšší produktivitu práce. Každou fází lze realizovat samostatně, přičemž rozhodnutí budou činěna na základě odhadů poptávky po výrobku. Konkrétní údaje, které uvádím v popisu jednotlivých fází, pochází z nabídky firmy FRANTA CZ, s. r. o., která byla na základě výběrového řízení vybrána jako dodavatel technologie.

První fází je horizontální kartonovací taktovaný stroj s automatickým vkládáním produktů do krabice, který zajistí automatický přesun nařezaných kostek do krabiček. Stroj má výkon 50 balíčků za minutu. Jeho cena je 2 850 500 Kč bez DPH. Vzhledem k tomu, že se jedná o zařízení taktované, nedochází zde k žádné úspoře pracovních sil.

V druhé fázi má být implementován horizontální kartonovací kontinuálně běžící stroj s automatickým vkládáním produktů do krabice o výkonu max. 120 balíčků za minutu. Cena je 3 325 500 Kč bez DPH. Vzhledem k tomu, že tento stroj je kontinuálně běžící, dojde k úspoře dvou pracovních sil.

Poslední, třetí fází, je horizontální kartonovací kontinuálně běžící stroj s automatickým vkládáním produktů do krabice o výkonu max. 120 balíčků za minutu se skupinovacím strojem. Linka je navrhována tak, že ve skupinovacím stroji je možné balit jak produkty

v krabici, tak v sáčcích. Cena tohoto kompletu je 5 871 000 Kč bez DPH. V této fázi by byla uspořena další jedna pracovní síla.

5. Zhodnocení možností využití podpor na pořízení nové technologie

Jak vyplývá z předchozí analýzy aktuální situace v oblasti dotačních titulů, má Severochema na výběr ze dvou možností. První z nich je využití předsvstupního nástroje PHARE 2003 – druhá oblast (technická asistence) – zvýšení konkurenceschopnosti českých firem – výzva Technologie. Druhou variantou je využití strukturálních fondů – OP Průmysl a podnikání 2004 - 2006 – priorita č. 2 – Rozvoj konkurenceschopnosti podniků –. Opatření 2.2 Podpora inovací, výrobků, technologií a služeb. Obě dvě varianty zhodnotím a porovnáám v podkapitolách finanční rámec projektu, výběrová kritéria, náležitosti podání žádosti, hodnocení a výběr a podmínky realizace.

Dříve než však začnu obě varianty porovnávat, zhodnotím opodstatněnost investice do nové krabičkovačky, tak aby bylo zřejmé, že je investicí dobře promyšlenou a rentabilní.

5.1 Finanční dopady investice

Investice do krabičkovačky pro Pe-Po je v podstatě investicí vynucenou. Pokud by k ní nedošlo, ztratila by Severochema přístup na mnohé trhy, které tento způsob balení vyžadují. Vzhledem k tomu, že zvyšují svůj podíl na prodejní síti mezinárodní obchodní řetězce jako Kaufland, Penny Market ale i další, je pouze otázkou času, kdy budou požadovat pro unifikaci nabídky pevných podpalovačů Pe-Po v krabičce také. Určité signály potvrzující tento vývoj již Severochema má. V současné době navíc dochází ke snižování krycího příspěvku na fixní náklady a zisk a nová investice je tak v podstatě obranou proti dalšímu propadu. Cílem této kapitoly je prokázat, že investice je skutečně nutná a oprávněná.

Nová technologie balení je v tomto okamžiku těsně před dodáním a probíhá ověřování balení do krabiček u dodavatele stroje. Způsob, jakým byla nakonec financována, uvedu v závěru diplomové práce. Do konce roku dojde ke zkušebnímu provozu před dodáním stroje. Již v letošním roce se předpokládá prodej zkušební dávky 30 000 ks výrobků. Severochema plánuje, že v roce 2005 bude prodáno 300 000 ks výrobku. Pe-Po je sezónním výrobkem, jeho dosavadní produkce probíhá cca 100 dní v roce a v případě zájmu lze výrobu snadno zvýšit. Kapacita technologie bude 15 000 ks za den. Reálné odhady prodejů v budoucnu, pokud bude plně nahrazeno Pe-Po ve fólii, jsou 3 000 000 ks ročně, technologickým stropem je 6 000 000 ks za rok. Předpokládaná životnost stroje je 15 let

Firma při propočtech používá kalkulaci variabilních nákladů (resp. krycích příspěvků), tzn. že od tržeb jsou odečteny veškeré přímé náklady, čímž vznikne hrubé rozpětí, které je určeno k pokrytí fixních nákladů a zisku. Současná zisková marže u Pe-Po baleného v krabičce prodáváného v tuzemsku se pohybuje kolem 30% prodejní ceny. Pokud bude i nadále postupováno nápočtovou metodou režii, budou kryty úplné vlastní náklady a o zisku lze pouze spekulovat. Nicméně pro účely výpočtu rentability investice lze počítat zhruba s 20% ziskovou marží (díky vyšším nákladům na obal). Prodejní cena výrobku se různí dle odběratele, a to od 10 do 12 Kč (dle poskytovaných rabatů a slev) a hlavním kritériem pro její stanovení je právě krycí příspěvek a jeho plánování. Výše krycího příspěvku na výrobek vychází z prodaného objemu daného výrobku. Přímé náklady závisí především na cenách surovin (zejména petroleje, který je v současné době značně ovlivňován výkyvy v ceně ropy) a pohybují se od 6 do 8 Kč na výrobek. Ve výpočtech použiji střední hodnoty, tedy prodejní cenu 11 Kč a přímé náklady 7 Kč.

Ve výběrovém řízení na dodavatele nové technologie balení byla Severochemou vybrána nabídka firmy Franta CZ, s. r.o., konkrétně její druhá fáze (horizontální kartonovací kontinuálně běžící stroj s automatickým vkládáním produktů do krabice o výkonu max. 120 balíčků za minutu), jejíž celkové náklady činí 3 325 500 Kč.

Na základě uvedených údajů lze prokázat oprávněnost investice propočtem základních statických ekonomických ukazatelů. Vypočtu návratnost investice, která říká za jakou dobu tok výnosů pokryje hodnotu rovnající se nákladům na investici a dále její rentabilitu, která je

odvozena od všeobecně používaných ukazatelů výnosnosti kapitálu a vyjadřuje kolik Kč přinese 1 investovaná Kč (obvykle v %).

Doba návratnosti investice (DN)

$$\text{DN} = \frac{\text{náklady na investici}}{\text{roční Cash Flow}} = \frac{3\,225\,000}{1\,200\,000^1} = 2,69 \text{ let}$$

Doba návratnosti efektivní investice musí být kratší než doba její životnosti, což je v tomto případě splněno. Předpokládaná životnost krabičkovačky je 15 let.

Rentabilita investice (ROI)

$$\text{ROI} = \frac{\text{průměrný čistý roční zisk z investice}}{\text{náklady na investici}} * 100 = \frac{660\,000^2}{3\,225\,000} * 100 = 20\%$$

Z výpočtu vyplývá, že 1 investovaná Kč přinese 20 haléřů zisku. ROI se obecně nejlépe posuzuje v porovnáním s jinými variantami investice. Můžeme předpokládat, že pokud by Severochema krabičkovačku nezavedla, přišla by o veškeré zákazníky požadující tento typ balení a zisky by z nich by tudíž byly nulové.

Severochema, jak vyplývá z předchozího textu, pro zdůvodnění návratnosti používá vyčíslení dodatečného krycího příspěvku po odpočtu fixních nákladů. Jeho vyčíslení je obtížné a spekulativní. V rámci modelování jde spíše o kumulování krycího příspěvku. Při výrobové skladbě zhruba 400 výrobků nelze přiřadit jednotlivým výrobkům konkrétní fixní náklady, tak

¹ roční Cash flow byl vykalkulováno na základě odhadu počtu prodaných kusů v příštím roce, ceny a odečtení variabilních nákladů (300 000 ks x 11 Kč – 300 000 ks x 7 Kč)

² průměrný čistý roční zisk viz tržby a odhadovaný čistý zisk (3 300 000 Kč x 20%)

jak by bylo nasnadě při kalkulaci celkových nákladů na Pe-Po. Výroba je provozována jako celek a přesně lze spočítat pouze celkové vykrytí. Zde uvedené výpočty návratnosti a rentability jsou tedy spíše teoretické. Firma předpokládá, že návratnosti investice by mělo být dosaženo nejpozději v roce 2007, což zhruba odpovídá teoretickému výpočtu. Jakási morální návratnost je okamžitá, pokud by bylo možno ocenit marketingově-obchodní hledisko udržení výrobku na trhu.

Nová technologie balení by nejen pomohla lépe expandovat na evropské trhy (či zabránit propadu prodejů), ale dokázala by i ušetřit personální náklady. Snadno lze spočítat úspory na přímých režijních nákladech. Průměrný výdělek zaměstnance v roce 2003 byl 13 642 Kč. Při zvolené variantě je potřeba o 3 zaměstnance méně a roční úspory vyplacených mezd dosáhnou 327 408 Kč. Dále je nutno brát v potaz sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem ve výši 26 a 9%, což činí dalších 114 593 Kč. Celkové úspory personálních nákladů tedy činí 442 001 Kč za rok.

5.2 Předstrukturální fondy – PHARE 2003 - výzva Technologie

Výzva k podávání projektů byla uveřejněna 12. 5. 2004. Cíle grantového schématu výzvy Technologie jsou založeny na cílech Opatření 2.1 Operačního programu Průmysl a podnikání – Zakládání a rozvoj malých a středních podniků. Cílem programu je zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků podporou nových aktivit a stabilizace existujících malých a středních podniků, zaměřených na vlastní výrobní aktivity nebo na poskytování průmyslových služeb, za účelem umožnit jim úspěšně obstát v konkurenci v příslušném sektoru.

Konkrétně je program zaměřen na:

- zavádění nového technologického vybavení nebo strojního zařízení, zavedení nového technologického know-how a/nebo nových výrobků do praxe, které povede k vyšší konkurenceschopnosti příjemce větší přidanou hodnotou vyrobených produktů;
- zvýšení míry využití nových technologií a podpora výroby založené na nejnovějších poznatcích;
- zvýšení kvality výroby a trvalá udržitelnost výkonů na straně příjemce;

- zlepšení systému řízení kvality a dobré obchodní praxe na straně příjemce.

Řídícím orgánem je MPO ČR, implementační agenturou CzechInvest, platební jednotkou Ministerstvo financí ČR, odbor Národního fondu.

5.2.1 Finanční rámec programu

Celková částka, která je určena pro tento program činí 17,4 milionů EUR. Poskytovatel grantu si vyhrazuje právo nepřidělit všechny finanční prostředky, které má k dispozici.

Jakýkoliv grant udělený v rámci tohoto programu musí spadat mezi následující minimální a maximální částku:

- minimální výše: 70 000 EUR;
- maximální výše: 300 000 EUR.

Grant přidělený jednotlivému příjemci nebude pokrývat celou částku rozpočtu projektu. Maximální výše veřejné podpory se řídí Regionální mapou intenzity veřejné podpory na roky 2002 – 2006³. Pro Liberecký kraj, který spadá do regionu Severovýchod, činí 48%. Žádný grant nesmí překročit 50% z celkových uznatelných nákladů na daný projekt. Rozdíl musí být financován ze zdrojů žadatele, jeho partnerů, nebo z jiných zdrojů než z rozpočtu Evropského společenství a státního rozpočtu České republiky.

5.2.2 Výběrová kritéria

Existují tři soubory výběrových kritérií, které se týkají:

1. subjektů, které mohou žádat o podporu;
2. aktivit, na které lze podporu přidělit;
3. druhů nákladů, které lze brát v úvahu při stanovování výše podpory.

1. Kritéria pro přijetí žadatelů

Žadatelé k tomu, aby splňovali požadavky na udělení grantu, musí:

³ viz příloha č. 3

- spadat do kategorie malého a středního podniku podle nařízení Evropské komise č. 70/2001, ze 12. ledna 2001, to znamená:
 - mít více než 10 a méně než 250 zaměstnanců po přepočtení na plný úvazek
 - roční obrát nejvíce 40 mil. EUR
 - sumu aktiv nejvíce 27 mil. EUR
 - splňovat kritérium nezávislosti, tj. 25 % nebo více kapitálu podniku nebo hlasovacích práv podniku žadatele nesmí vlastnit jeden podnik nebo společně několik podniků nesplňujících definici MSP;
- mít sídlo v České republice;
- realizovat projekt v českých regionech Cíle 1 odpovídající úrovni regionů NUTS II (tj. na území České republiky, s výjimkou území hl.m. Prahy);
- podat žádost o grant ve výši mezi 70 000 – 300 000 EUR
- vykonávat hospodářskou činnost po dobu minimálně tří let a účtovat v podvojném účetnictví nejpozději od doby předložení návrhu projektu;
- mít přímou odpovědnost za přípravu a řízení projektu a nevystupovat jako zprostředkovatel;
- nebýt v úpadku nebo v likvidaci, nad obchodními záležitostmi nesmí být vykonávána soudní správa, nebýt ve fázi vyrovnání s věřiteli, nepřerušit obchodní a podnikatelskou činnost, nebýt účastníkem soudního řízení v těchto věcech, nebo se nacházet v jakékoliv obdobné situaci, která vzešla z podobného postupu stanoveného v národní legislativě nebo předpisech;
- plnit povinnosti týkající se platby příspěvků na sociální zabezpečení nebo platby daní v souladu s příslušnými právními ustanoveními České republiky.

K tomu, aby žadatelé splňovali požadavky, musí provozovat hospodářské aktivity v odvětvích zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, obchodu, dopravy a podnikatelské činnosti vymezené seznamem OKEČ 14, 17-37, 45 a výběr ze skupin 50-52, 63, 70, 72 a 74. Seznam OKEČ viz příloha č. 5.

2. Podporovány budou následující typy aktivit:

- investice do dlouhodobého majetku;
- nákup nových technologických zařízení (včetně informačních systémů a komunikačních technologií) a know-how;

- rekonstrukce budov nutné pro umístění investic;
- zavedení a certifikace ISO 9000:2000, EFQM nebo TQM;
- audit projektu.

Každý projekt musí být ukončen do 30. srpna 2006.

3. Uznatelné náklady

Pro udělení grantu lze brát v úvahu pouze “uznatelné náklady”. Tyto náklady jsou podrobně uvedeny níže. V rozpočtu, který žadatel vyplňuje v žádosti, uvádí tudíž pouze uznatelné náklady, na základě kterých se stanovuje maximální výše grantu. Je třeba upozornit na to, že uznatelné náklady musí být založené na skutečných nákladech, nikoliv na celkových sumách (s výjimkou nákladů cestovného a stravného a nepřímých nákladů).

Přímé uznatelné náklady

Náklady, které mají splňovat podmínky v rámci programu, musí:

- být nezbytné pro uskutečnění projektu, být uvedené ve smlouvě přiložené pokynům a odpovídat zásadám řádného finančního řízení, zejména pokud jde o peníze a vztah nákladů a jejich účelného a efektivního vynakládání;
- příjemcům nebo jejich partnerům skutečně vzniknout během doby realizace projektu;
- být zaznamenány v účetních nebo daňových dokladech příjemce podpory nebo partnerů;
- být zjištěitelné a ověřitelné a musí být doloženy originály podpůrných dokumentů.

Při respektování těchto podmínek a dále dle podmínek smlouvy, budou oprávněné přímé náklady zahrnovat:

- náklady na personál vyčleněný na daný projekt, odpovídající skutečným mzdám a platbám na sociální zabezpečení a dalším nákladům souvisejícím s platy. Mzdy a náklady nesmí překročit ty výdaje, které jsou běžně vynakládány.;
- náklady cestovného a stravného za personál zapojený do projektu za předpokladu, že tyto náklady nepřesáhnou ty náklady, které jsou běžně vynakládány. Jakákoliv náhrada formou jednotné sazby nesmí překročit sazby každoročně schvalované Evropskou komisí (viz. http://europa.eu.int/comm/europeaid/perdiem/liste1_en.htm),

náhrady pro místní zaměstnance budou stanoveny na základě zákona č. 119/1992 Sb. o cestovních náhradách v platném znění;

- náklady na nákup zařízení (nového nebo použitého, pokud použitého, pak jediné repasované) nebo služeb za podmínky, že tyto náklady odpovídají tržním cenám. Zařízení nakoupené v rámci projektu musí na konci projektu zůstat v majetku příjemce po dobu nejméně pěti let;
- náklady na místní kancelář – nájemné za kancelář, provozní náklady za vozidlo, za další služby (elektrinu, topení, telefon, Internet, údržbu);
- náklady za spotřební materiál a dodávky přímo související s realizací projektu;
- náklady na výběrové řízení vedené příjemcem;
- náklady vznikající přímo z titulu požadavků smlouvy (šíření informací, konkrétní hodnocení daného projektu, audit, překlady, tisk, pojištění atd.), včetně nákladů na finanční služby (zejména náklady na finanční převody a finanční záruky).

Neuznatelné náklady

Následující náklady nejsou uznatelné:

- dluhy a rezervy na ztráty nebo dluhy;
- dlužný úrok;
- položky, které jsou již financované z jiných veřejných zdrojů;
- nákupy pozemků nebo budov, vyjma případů, kde to bude nutné pro přímou realizaci projektu, kdy v takovém případě bude muset být vlastnictví převedeno na příjemce na konci projektu;
- kursové ztráty;
- jakékoliv náklady vzniklé před datem podpisu smlouvy o poskytnutí grantu;
- náklady přípravných studií nebo za další přípravné činnosti;
- daně, včetně DPH, pokud je příjemce mohou nárokovat od příslušných autorit a pokud příslušné předpisy nebudou opravňovat k pokrytí daní.

Oprávněné nepřímé náklady (režijní)

Celkovou sumu nepřesahující 7% přímých oprávněných nákladů projektu lze nárokovat jako nepřímé náklady na pokrytí správních režijních nákladů, které příjemci vznikly při realizaci projektu. Nepřímé náklady budou oprávněné za předpokladu, že se nebudou týkat nákladů určených na jinou účetní položku rozpočtu projektu.

[zdroj 23]

5.2.3 Náležitosti podání žádosti

Formulář žádosti je k dispozici na webové stránce MPO nebo implementační agentury CzechInvest. Žádosti musí být doprovázené průvodními dokumenty zmíněnými ve formuláři žádosti a smlouvě o poskytnutí grantu. K žádosti se přikládají tyto podpůrné dokumenty:

- výroční zprávy za poslední tři roky činnosti žadatele (pokud existují);
- výkaz zisků a ztrát a rozvaha za poslední tři roky, potvrzené Finančním úřadem;
- výpis z Obchodního rejstříku nebo ověřená kopie Živnostenského listu fyzické osoby vyhotovený nejpozději 90 dnů před termínem uzávěrky příjmu žádosti;
- výpis z evidence Rejstříků trestů (členů statutárního orgánu právnické osoby dle výpisu z Obchodního rejstříku, oprávněných jednat jménem firmy; v případě fyzické osoby této osoby), ne starší než 90 dnů ode dne uzávěrky příjmu žádosti;
- vlastní projekt;
- souhlas ministerstva životního prostředí ČR ve smyslu zákona 185/2001 Sb. (o odpadech a o změně některých dalších zákonů) ve znění pozdějších předpisů, vyžaduje-li to charakter projektu;
- územní rozhodnutí, případně stavební povolení (ohlášení stavby) ve smyslu zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů, vyžaduje-li to charakter projektu;
- písemný doklad prokazující zajištění cizích zdrojů na spolufinancování projektu (v případě spolufinancování projektu i cizími zdroji, tj. jinými než vlastními);
- kopie smluv mezi spolupracujícími partnery.

Pro projekty obsahující stavební práce bude vyžadováno stavební povolení. Stavební povolení musí být vydáno a k dispozici implementační agentuře před podpisem smlouvy o poskytnutí grantu (cca 6 týdnů po termínu pro předkládání žádosti).

Při podpisu žádosti žadatel čestně prohlašuje, že ke dni zpracování této žádosti nemá splatný nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění nebo na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a na příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, případně jiné splatné závazky (nedoplatky) vůči státnímu rozpočtu, státním fondům nebo podpůrným programům EU. Potvrzení od příslušných institucí bude nicméně vyžadováno před podpisem smlouvy o poskytnutí grantu. Požadované podpůrné dokumenty musí být dodány ve formě originálů nebo fotokopií ověřených jako pravých ze strany oprávněného nezávislého orgánu.

Žádosti musí být doručeny v zalepené obálce doporučenou poštou, kurýrní službou nebo být doručeny osobně na adresu CzechInvestu.

5.2.4 Hodnocení a výběr žádostí

Žádosti zkontroluje a zhodnotí hodnotící komise za pomoci externích poradců. Všechny projekty předložené žadateli budou hodnocené podle následujících kritérií:

- a) splnění administrativních požadavků - ověření toho, že žádost je kompletní v souladu se seznamem kontrolních bodů;
- b) kritéria přijatelnosti žadatelů, partnerů a projektů - ověřuje se, zda žadatel, partneři a projekt splňují požadavky všech třech skupin dříve uvedených výběrových kritérií;
- c) hodnocení kvality návrhů a finanční hodnocení.

Hodnocení kvality návrhů, včetně navrhovaného rozpočtu, se uskuteční v souladu s hodnotícími kritérii uvedenými v hodnotící tabulce v příloze č. 4. Existují dva druhy hodnotících kritérií - výběrová a zadávací.

Záměrem výběrových kritérií je pomoci zajistit při hodnocení finanční a provozní schopnosti žadatelů, aby žadatelé:

- měli stabilní a dostatečné zdroje finančních prostředků, aby udrželi činnost po celou dobu, během níž se projekt realizuje;
- měli odborná oprávnění a kvalifikace nezbytné k úspěšnému dokončení navrhovaného projektu. Toto se rovněž týká kterýchkoli žadatelových partnerů.

Zadávací kritéria umožňují, aby se dala vyhodnotit kvalita předložených návrhů s ohledem na stanovené cíle programu a na granty, které mají být uděleny na projekty, čímž se maximalizuje celková efektivnost programu. Kritéria zahrnují taková hlediska jako je význam projektu, jeho shoda s cíli programu, jeho kvalita, předpokládaný dopad, trvalá udržitelnost a efektivnost vynakládaných nákladů.

Hodnotící kritéria jsou rozdělena do oddílů a pododdílů. Každý pododdíl musí být ohodnocen počtem bodů od 1 do 5 v souladu s následující klasifikací: 1 = velmi špatně; 2 = špatně; 3 = přiměřeně; 4 = dobře; 5 = velmi dobře. Při udělování grantů dostanou přednost žádosti s nejvyšším počtem bodů.

5.2.5 Podmínky realizace investice při udělení grantu

V případě rozhodnutí o udělení grantu je s příjemcem sepsána standardní smlouva. Při uzavírání dodavatelských smluv v průběhu realizace projektu zadává příjemce veřejnou zakázku. Příjemce musí uzavřít smlouvu na základě nabídky nabízející nejlepší užitek za peníze, to znamená nejlepší poměr mezi cenou a kvalitou, v souladu se zásadami transparentnosti a rovného zacházení ve vztahu k potenciálním dodavatelům, přičemž bude muset dbát na to, aby se vyvaroval střetu zájmů. Účelem je tedy tzv. transparentní a nediskriminační vedení výběrových řízení a očekávaným důsledkem hospodárné vynakládání prostředků. Investor musí obdržet nejméně tři nabídky potenciálních dodavatelů. Výběrová řízení lze zahájit i před podpisem smlouvy.

V průběhu realizace investice musí příjemce zasílat implementační agentuře pravidelné zprávy, na konci pak závěrečnou zprávu. Technické monitorovací zprávy budou zasílány každé tři měsíce a spolu s každou žádostí o platbu. Finanční monitorovací zprávy budou předkládány každých šest měsíců a zároveň spolu s každou žádostí o platbu (kromě platby zálohy). Plán práce a rozpočet na další období realizace musí být připojeny ke zprávám předkládaným kvůli dalším úhradám plateb.

Příjemci bude poskytnuta zálohová platba. Jestliže celková délka trvání projektu nepřesáhne 12 měsíců nebo pokud grant nepřekročí 100 000 EUR, bude záloha činit maximálně 80% grantu. Jestliže celková délka trvání projektu přesáhne 12 měsíců a pokud grant překročí 100 000 EUR, bude první splátka činit maximálně 80% předpokládaného rozpočtu za prvních 12 měsíců projektu. V takovém případě budou moci být následující průběžné platby provedeny poté, co příjemce předloží a poskytovatel grantu schválí průběžnou zprávu a plán práce a rozpočet na následující období. Závěrečná platba bude proplacena poté, co příjemce předloží a poskytovatel grantu schválí závěrečnou zprávu.

Příjemce musí vést přesné a pravidelné záznamy na vyhrazených a transparentních účtech o realizaci projektu. Tyto účetní záznamy je povinen vést po dobu deseti let po úhradě zůstatku dotace.

Musí být proveden externí účetní audit projektu, a to certifikovaným auditorem, který je členem mezinárodně uznávaného orgánu pro statutární revizi účtů, musí být přiložen ke

kterékoliv žádosti o úhradu zůstatkové platby v případě, že grant bude vyšší než 100 000 EUR. V osvědčení o auditu, které bude v souladu se vzorem připojeným k příloze VI dané smlouvy, auditor ověří, že předložené účty (příjmové a výdajové) jsou přesné, spolehlivé a prokázané odpovídajícími podpůrnými dokumenty, a shledá, že vzniklé finanční výdaje jsou v souladu s danou smlouvou. Smlouva dává Komisi, Evropskému úřadu pro boj proti podvodům a Evropskému účetnímu dvoru možnost uskutečnit jak kontroly projektu na základě záznamů, tak kontroly na místě.

Grantu udělenému Evropskou komisí musí být dodáno „vhodného zviditelnění a uznání zásluhy, například ve zprávách a publikacích odvozených z projektu nebo v průběhu veřejných akcí organizovaných ve spojitosti s projektem atd.“ [22, s. 18]

Na závěr této části bych ráda ještě jednou zdůraznila, že programů předstrukturálních fondů lze využít pouze po přechodné období po vstupu ČR do EU a přístup k těmto fondům je postupně ukončován. Severočechy naplánovala investici právě do doby, kdy je ještě možné čerpat prostředky z předstrukturálních fondů, primárně jsou však již pro podporu podnikání českých firem určeny fondy strukturální.

Na základě skutečností uvedených v této kapitole si lze učinit představu o tom, jaké požadavky musí firma a projekt splňovat, aby mohla být implementační agentura předložena žádost o dotaci. Projekt krabičkovačky přesně spadá do oblasti, na kterou je program Technologie zacílen. Nová technologie balení produktů má zvýšit konkurenceschopnost firmy v sektoru chemického průmyslu. Nároky na žadatele a jejich projekty jsou při letmém shlédnutí reálně splnitelné, při jejich bližším prozkoumání již tomu tak ale není. Podrobnější analýzou požadavků se zabývám ve statí 5.4.

5.3 Strukturální fondy - OP Průmysl a podnikání - Priorita č. 2 - Program Inovace

Výzva k podávání žádostí o dotace z tohoto programu byla uveřejněna 1.7. 2004. Program realizuje Opatření 2.2 Podpora inovací, výrobků technologií a služeb priority 2. Rozvoj konkurenceschopnosti podniků, OP Průmysl a podnikání 2004 -2006.

Cílem programu je pomocí dotací a zvýhodněných úvěrů podpořit realizaci projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb či zvyšujících efektivnosti procesů výroby nebo poskytování služeb. Dále jsou dotace určeny na zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury či změn ve strategické orientaci podnikatele nebo jiných netechnických inovací, posilujících schopnost dlouhodobé konkurenceschopnosti podnikatelů a jejich udržitelného růstu. Projekt může být členěn do etap.

Podpora je poskytována ve formě nevratné dotace, zvýhodněného úvěru, nebo kombinací obou forem. Poslední dvě varianty jsou přístupné pouze pro MSP. Řídícím orgánem je MPO ČR, implementační agenturou CzechInvest, platební jednotkou Českomoravská záruční a rozvojová banka a Ministerstvo financí ČR, odbor Národního fondu.

Program je vyhlášen na období let 2004 – 2006. Po jeho vyhlášení jsou žádosti přijímány průběžně. Konečná uzávěrka jejich příjmu je říjen 2006 s tím, že přidělené prostředky mohou být nárokovány nejpozději do září 2008 (v případě úvěrů do 31. 12. 2006). Doba trvání programu je ohraničena objemem disponibilních finančních prostředků pro jednotlivé typy podpory.

5.3.1 Finanční rámec projektu

Dotace je účelově určená k úhradě uznatelných nákladů vzniklých v souvislosti s plněním předmětu projektu. Dotace je ve výši 3 – 50 mil. Kč v případě projektu zaměřeného na inovaci výrobku či technologie nebo ve výši 1 – 25 mil. Kč v případě inovace služeb, maximálně však 46% uznatelných nákladů projektu.

Zvýhodněný úvěr je účelově určený k úhradě uznatelných nákladů projektu a jeho výše dosahuje 3 – 50 mil. Kč v případě projektu zaměřeného na inovace výrobku či technologie nebo 1 – 25 mil. Kč. v případě inovace služeb, maximálně však 60% uznatelných nákladů projektu. Doba splatnosti úvěru je maximálně 9 let, odklad splátek až 4 roky. Pevná úroková sazba činí 3% p.a.

5.3.2 Výběrová kritéria

SUBJEKT ŽÁDAJÍCÍ PODPORU

- musí mít sídlo na územní ČR (PO) či být občanem s trvalým pobytem na území ČR (FO);
- musí být podnikatelem ve smyslu §2 zákona č. 513/1991 Sb. V případě MSP musí být malým či středním podnikatelem ve smyslu nařízení Komise ES č. 70/2001;
- musí být registrován jako plátce daně z příjmu a prokázat placenou daňovou povinnost v oblasti daně z příjmu za dobu dvou uzavřených předcházejících daňových období před datem podání žádosti o podporu;
- musí být na území ČR oprávněn k podnikání odpovídajícímu předloženému inovačnímu projektu, na který má být podpora poskytnuta;
- musí mít ke dni registrace žádosti podle svého čestného prohlášení vypořádány všechny závazky vůči finančnímu úřadu, ČSSZ, zdravotním pojišťovnám, Pozemkovému fondu, Fondu národního majetku, Státnímu fondu životního prostředí, Státnímu fondu rozvoje bydlení, atp.;
- příjemcem podpory nemůže být podnikatel, pokud ke dni registrace žádosti je na jeho majetek vyhlášen konkurs, je mu povoleno vyrovnání s věřiteli, byl zamítnut návrh na prohlášení jeho konkursu pro nedostatek majetku nebo je proti němu veden výkon rozhodnutí nebo je v likvidaci.

V rámci programu budou podporovány projekty, jejichž výstupy se projeví v odvětvích vymezených oddíly 15 – 37 a 72 OKEČ s výjimkou výroby tabákových výrobků (oddíl 16 OKEČ). U podnikatelů, kteří nejsou MSP, nebudou dále podporovány projekty, jejichž výstupy se projeví v odvětví ocelářského průmyslu, průmyslu výroby syntetických vláken, výroby motorových vozidel a stavby lodí.

PODPOROVANÉ TYPY AKTIVIT

Souhrn aktivit, které budou v rámci tohoto programu podporovány, je uveden v úvodu této kapitoly. Jedná se o zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb, zvýšení efektivnosti procesů výroby, zavedení pokrokových metod řízení, provedení významných změn organizační struktury, změny ve strategické orientaci a tím posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti a udržitelného růstu.

UZNATELNÉ NÁKLADY

Uznatelnými náklady projektu jsou:

- a) náklady na pořízení strojů a zařízení, vč. informačních a komunikačních technologií;
- b) náklady na rekonstrukci a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku, který musí být využíván výhradně příjemcem podpory, musí se jednat o odpisovatelná aktiva, majetek musí být zahrnutý do aktiv příjemce podpory ponechán v podniku, který obdržel podporu nejméně 5 let;
- c) náklady na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, které jsou tvořeny náklady na transfer technologie ve formě nákupu patentů, operativních nebo patentových licencí na know-how a nepatentovaných know-how, a to v max. výši 25% uznatelných nákladů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (u MSP 100%);
- d) pro MSP osobní náklady a jiné provozní náklady za dodržení zásad hospodárnosti;
- e) pro MSP náklady na konzultační služby, které jsou poskytovány externími konzultanty, a které nemají povahu trvalých nebo opakujících se činností, nebo které se nevztahují k obvyklým provozním nákladům podniku – 50% nákladů na zajištění těchto služeb;
- f) náklady na publicitu spojené s realizací projektu.

Uznatelnými náklady nejsou:

- a) DPH, pokud je příjemce podpory plátcem DPH;
- b) náklady na pořízení použitých strojů a zařízení;
- c) náklady uhrazené před datem podání žádosti o podporu;
- d) splátky půjček a úvěrů;
- e) sankce a penále;
- f) náklady na záruky, pojištění, úroky, bankovní poplatky, kursové ztráty, celní a správní poplatky;
- g) leasing.

Žádosti o udělení podpory předloží CzechInvest s návrhem svého doporučení nebo nedoporučení hodnotitelské komisi. Komise posoudí naplnění výběrových kritérií a doporučí nebo nedoporučí poskytnutí podpory. O poskytnutí dotace rozhoduje MPO vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace, jehož součástí budou podmínky poskytnutí podpory. Dotace je vyplácena příjemci podpory na základě splnění podmínek tohoto rozhodnutí.

5.3.3 Náležitosti podání žádosti

- výpis z obchodního rejstříku (ne starší než 3 měsíce), živnostenský list, popř. koncesní listina nebo jiné oprávnění k podnikání;
- čestné prohlášení žadatele o řádném vypořádání všech závazků vůči Finančnímu úřadu a dalším institucím, u nichž je to požadováno (viz výběrová kritéria žadajícího subjektu);
- čestné prohlášení žadatele, že se na jeho majetek nebyl prohlášen konkurs nebo mu nebylo povoleno vyrovnání nebo nebyl zamítnut návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku a není proti němu veden výkon rozhodnutí, není v úpadku či v likvidaci;
- studie proveditelnosti, obsahující organizační, odborné a finanční zabezpečení realizace projektu dle struktury uvedené v žádosti o dotaci;
- výpis z katastru nemovitostí (ne starší než 3 měsíce) a snímek z katastrální mapy ve vztahu k nemovitostem, ve kterých bude projekt realizován. V případě nájemní smlouvy k nemovitostem a pozemkům, musí být tato smlouva sjednána minimálně na dobu realizace projektu.;
- čestné prohlášení žadatele o výši závazků a pohledávek po lhůtě splatnosti vyšší než 180 dní;
- vyjádření stavebního úřadu – stavební povolení nebo ohlášení stavby, smlouvu o dílo, rozpočet stavby, pokud se jedná o rekonstrukci nebo technické zhodnocení nemovitosti a je to součástí projektu;
- rozvaha a výkaz zisků a ztrát za poslední dva, v případě zvýhodněného úvěru tři roky, rozpočtový výhled na kalendářní rok, ve kterém je podána žádost a na další dva kalendářní roky;
- přiznání k dani z příjmů za poslední dvě zdaňovací období (v případě zvýhodněného úvěru tři) potvrzená Finančním úřadem;
- doklad o zajištění zdrojů na spolufinancování projektu;
- v případě žádosti o dotaci – vstupní data ISPROFIN⁴ v rozsahu formulářů RA 80, 81, 82 popř. 83, 84, 86, 87, 88.

⁴ Informační Systém PROgramového FINancování je manažerský systém pro řízení a kontrolu čerpání položek státního rozpočtu. Podporuje a realizuje podmínky vyhlášky MF číslo 40 ze dne 19.1.2001.

V případě žádosti o zvýhodněný úvěr navíc:

- ocenění nemovitostí navrhovaných k zajištění se stanovením obvyklé ceny;
- souhlas manžela (manželky) s použitím majetku k podnikání (u FO v případě nezúženého společného jmění);
- údaje o ekonomických vazbách žadatele.

Žádosti přijímají regionální pracoviště CzechInvestu. Žádosti o dotace mohou být předloženy osobně nebo zaslány poštou, žádosti o zvýhodněný úvěr nebo o kombinaci dotace a úvěru musí být předloženy osobně. Příjem žádostí začal 1. července 2004.

5.3.4 Hodnocení a výběr žádostí

Při rozhodování o poskytnutí podpory budou uplatněn tato výběrová kritéria:

- 1) úroveň konkurenceschopnosti příjemce podpory;
- 2) inovační potenciál žadatele;
- 3) technické parametry inovačního projektu;
- 4) míra inovace zaváděného výrobku, technologie, služby či netechnické inovace;
- 5) vliv realizace projektu na životní prostředí;
- 6) proveditelnost inovačního projektu prokázaná předloženou studií proveditelnosti;
- 7) finanční zdraví žadatele o podporu (výběr bude prováděn podle vypočteného ratingu v případě, že podpora bude žádána pouze formou dotace);
- 8) úvěrovatelnosti projektu (v případě žádosti o zvýhodněný úvěr nebo kombinace obou druhů podpor).

Konkrétní hodnotící kritéria jsou seříděna do tří skupin:

- A) musí být splněno – kritéria typu ANO/NE – pokud všechna tato kritéria nejsou splněna projekt nepostupuje dále;
- B) bodová kritéria – posouzení inovačních parametrů projektu – maximální počet bodů je 50, přičemž projekt musí obdržet minimálně 25 bodů, aby mohl být schválen;
- C) bodová kritéria – posouzení úrovně konkurenceschopnosti příjemce podpory – maximální počet bodů 21, přičemž projekt musí obdržet minimálně 10 bodů, aby mohl být schválen.

Od 1. července 2004 bude žadatelům z řad podnikatelů, měst, obcí a krajů na internetových stránkách www.czechinvest.org k dispozici zdarma tzv. **Prescoring**, neboli předběžné hodnocení finančního zdraví pro žadatele. Jedná se o on-line systém hodnocení žadatele na základě vyplnění vybraného okruhu dat. Výsledek prescoringu je zobrazen on-line pouze pro potřeby žadatele, který prescoring použil. Výsledek prescoringu je nezávazný a má pouze informativní charakter pro žadatele.

5.3.5 Podmínky realizace investice při udělení grantu

Při realizaci projektů se příjemci podpory musí řídit závaznými ustanoveními obsaženými v podmínkách poskytnutí dotace nebo smlouvy o poskytnutí úvěru. Mezi základní povinnosti patří:

- průběžně informovat agenturu nebo banku o realizaci projektu prostřednictvím průběžných zpráv;
- umožnit pověřeným subjektům vstup na místo realizace projektu a umožnit kontroly dokumentace a účetnictví projektu;
- vést analytickou účetní evidenci v souvislosti s projektem, u úvěrů je možná i daňová evidence;
- nepřevádět práva a povinnosti vyplývající z projektu na třetí osobu bez souhlasu poskytovatele podpory
- neprodat majetek pořízený v rámci projektu po dobu 5 let;
- přijímat příslušná nápravná opatření uložená kontrolními orgány;
- vést výběrová řízení na dodavatele dle zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách.

Programy strukturálních fondů představují pro ČR, právoplatného člena EU, hlavním zdroj příjmů na podporu podnikatelského sektoru. Program Inovace podporuje firmy v zavádění vylepšených metod výroby či řízení, tak aby dosáhly dlouhodobého růstu a dokázaly pružně reagovat na měnící se požadavky zákazníků. Nová technologie balení Pe-Po je inovativním řešením situace, kdy Severochema nabízí produkty balené způsobem, který na trzích EU není obvyklý. Investice tedy spadá do oblasti, na níž je program zaměřen. Bližší prozkoumání vhodnosti projektu v rámci tohoto programu je obsahem následující kapitoly.

5.4 Porovnání možností

Hned v úvodu je nutné zhodnotit, zda projekt, který by Severochema předložila, spadá svým zaměřením do výše popsaných programů. Výzva Technologie je určena mimo jiné k zavádění nového technologického vybavení nebo strojního zařízení, zavedení nového technologického know-how nebo nových výrobků do praxe, které povede k vyšší konkurenceschopnosti příjemce větší přidanou hodnotou vyrobených produktů. To je přesně cíl, kterého chce Severochema krabičkovačkou dosáhnout. Cílem programu Inovace je podpořit realizaci projektů zaměřených na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků a služeb či zvyšujících efektivnosti procesů výroby. Krabičkovačka sice mění pouze způsob balení, nicméně znamením tlaku na zvyšování celkové efektivnosti a především konkurenceschopnosti firmy.

V následujícím textu porovnám tam, kde je to možné, vhodnost zamýšleného projektu dle kritérií, která vyplývají z předchozích kapitol.

5.4.1 Nároky na potenciální žadatele

Při porovnávání konkrétních kritérií a požadavků programů začínám komparací nároků na potenciální žadatele, jelikož ty jsou prvotním předpokladem k tomu, aby mohla být žádost o podporu podána. Základní požadavky na žadatele o dotace z prostředků EU jsou stejné. Žadatel musí být podnikatelem ve smyslu §2 zákona č. 513/1991 Sb. majícím sídlo či bydliště na území ČR, který má vyrovnané veškeré závazky vůči státním institucím, a na jehož majetek není vyhlášen konkurs. To jsou podmínky logické a lehce splnitelné. U SF musí být navíc firma oprávněna k podnikání v oboru, jehož se týká předkládaný inovační projekt. Další společnou podmínkou je registrace žadatele jako plátce daně z příjmu a prokázání příslušné daňové povinnosti za dobu dvou, u SF 3 přecházejících daňových období. Předstrukturální fondy jsou zaměřeny více na podporu MSP, a proto firma musí splňovat jejich definici (u dotací ze SF není nutné, u úvěrů ano). Obecně jsou podporovány pouze některé aktivity dle OKEČ. Firma musí provozovat hospodářské aktivity v odvětvích zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, obchodu, dopravy a podnikatelské činnosti vymezené seznamem OKEČ 14, 17-37, 45 a výběr ze skupin 50-52, 63, 70, 72 a 74 u SF a oddíly 15 – 37 a 72 OKEČ, s výjimkou výroby tabákových výrobků (oddíl 16 OKEČ) u předstrukturálních fondů.

Všem těmto parametrům Severochema bez problémů vyhovuje. Je firmou podnikající na území ČR, nemá žádné výše uvedené nevyrovnané závazky ani není v konkursu a inovaci zamýšlí provést v oboru, v němž má oprávnění podnikat. Splňuje i definici MSP (v závorce uvádím limity pro splnění definice): dle údajů za rok 2003 má 111 zaměstnanců (10 – 250), suma aktiv činí 143 mil. Kč (max. 27 mil. EUR, tj. cca 837 mil Kč), obrat činí 227 mil. Kč (max. 71 mil. EUR, tj. cca 2 170 mil. Kč). Provozuje dle OKEČ činnost 24 - Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken

Žadatelé podpor ze SF musí dále splňovat tato kritéria:

- vykonávat hospodářskou činnost nejméně 3 roky před podáním žádosti a vést podvojně účetnictví nejdéle od podání žádosti – podnik založen v roce 1953, podvojně účetnictví vede;
- realizovat projekt v českých regionech Cíle 1 odpovídající úrovni regionů NUTS II (tj. na území České republiky, s výjimkou území hl.m. Prahy) – Liberec, kde Severochema provozuje svoji hlavní činnost spadá do NUTS II - Severovýchod;
- mít přímou odpovědnost za přípravu a řízení projektu a nevystupovat jako zprostředkovatel.

Přehledněji porovnávám kritéria v následující tabulce.

Tabulka č. 9: Nároky na potenciální žadatele

Kritérium	Požadováno		Splněno?	
	Předs. F	SF	Předs. F	SF
Nároky na potenciální žadatele				
Být podnikatelem ve smyslu §2 zákona č. 513/1991 Sb.	ano	ano	ano	ano
Sídlo na území ČR	ano	ano	ano	ano
Vyrovnané závazky vůči státním institucím	ano	ano	ano	ano
Na majetek není vyhlášen konkurs	ano	ano	ano	ano
Registrace žadatele jako plátce daně z příjmu	ano	ano	ano	ano
Prokázání daňové povinnosti daně z příjmu - počet let	2	3	ano	ano
OKEČ 14, 17-37, 45, 50-52,.....	ano	ano	ano	ano
Splnění definice MSP	ne	ano	-	ano
Oprávněnost pro podnikání v oboru, do nějž inovace spadá	ano	ne	ano	-
Realizace projektu v rámci NUTS II	ano	ne	ano	-
Přímá zodpovědnost za řízení projektu	ano	ne	ano	-
Hospodářská činnost min. 3 roky před podáním žádosti	ano	ne	ano	-
Vedení podvojného účetnictví nejdéle od započetí projektu	ano	ne	ano	-

Zdroj: [vlastní]

5.4.2 Finanční rámec projektu

Zhodnocení finančních rámců projektu je poměrně jednoduché. Náklady vybrané varianty projektu, tj. horizontální kartonovací kontinuálně běžící stroj s automatickým vkládáním produktů do krabice o výkonu max. 120 balíčků za minutu, činí 3 325 500 Kč bez DPH.

U Technologie je stanoven limit 70 000 – 300 000 EUR, tj. cca 2 170 000. – 9 300 000 Kč. Je nutno brát v úvahu, že dotace pro daný NUTS II činí max. 48% uznatelných nákladů. Pro nejnákladnější investici by tedy dotace činila cca 2 818 000 Kč. V případě Severochemou vybrané varianty by dotace činila 1 596 000 Kč, tzn. že by nebylo dosaženo minimální hranice. Limit by tedy Severochema splnila pouze při pořízení nejsložitější a nejnákladnější varianty.

Pro Inovaci činí dotace v případě projektu zaměřeného na inovaci výrobku nebo technologie 3 – 50 mil. Kč, maximálně však 46% uznatelných nákladů projektu. Tady již investice ani v případě nejnákladnějšího řešení nevyhovuje. U vybrané technologie by dosahovala pouze 1 484 000 Kč.

Podle odborníků, kteří se na dané téma specializují, je minimální hranice projektu pro velikost české ekonomiky v řádu jednoho až padesáti miliónů korun. Levnější projekt má v Bruselu šanci uspět pouze v případě nevýdělečných akcí. Náklady na přípravu žádostí by jinak mohly převýšit unijní dotaci. [31, s.8]

5.4.3 Uznatelné a neuznatelné náklady

Co se týče porovnání uznatelných a neuznatelných nákladů, jsou kritéria u obou fondů stejná, což se dalo předpokládat. SF jsou „nástupci“ předstrukturálních fondů a bylo by nelogické, aby stejný náklad jedním fondem uznán byl a druhým ne. Jednotlivé položky uznatelných a neuznatelných shrnuji v následující tabulce. Obecně největší část uznatelných nákladů projektů představují náklady na pořízení strojů a zařízení.

Tabulka č. 10: Uznatelné a neuznatelné náklady

Uznatelné náklady	Neuznatelné náklady
na pořízení strojů a zařízení	na záruky, pojištění, celní a správní poplatky
na rekonstrukce	dlužný úrok a bankovní poplatky
na techn. zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku	sankce a penále
na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	dluhy a rezervy na ztráty nebo dluhy
na personál	kursové ztráty
na cestovné a stravné	leasing
na spotřební materiál	přípravné studie nebo jiné přípravné činnosti
na místní kancelář	daně, včetně DPH
na výběrové řízení	na pořízení použitých strojů a zařízení
náklady na publicitu spojené s realizací projektu	nákupy pozemků nebo budov
7% přímých nákladů projektu jako nepřímé náklady	
pro MSP část nákladů na konzultační služby	

Zdroj [vlastní]

Pro všechny náklady uvedené v tabulce platí, že aby byly uznatelné, musí se přímo týkat daného projektu, na což je kladen značný důraz. Musí být efektivně vynakládány, řádně účetně evidovány a v případě, že se jedná o majetek dlouhodobé povahy, musí existovat v evidenci podnikatele 5 let po provedení investice. K dispozici musí být originály podpůrných dokumentů, tak aby náklady byly snadno zjištěitelné a ověřitelné. Není možné započítávat náklady, které již byly jednou hrazeny z jiných veřejných zdrojů.

Podle mého názoru problematická je podmínka, že lze uznat pouze náklady vzniklé až po podpisu smlouvy o přidělení grantu. Firma tedy musí čekat až do podpisu smlouvy a v podstatě nemůže podnikat žádné aktivity. Než je však smlouva podepsána plyne drahocenný čas. Podpisu smlouvy předchází lhůty pro podání žádostí, jejich ověřování, hodnocení a výběru. Může tak trvat i několik měsíců než firma může fakticky započít investici a nejedna firma zcela jistě raději investici samofinancuje, než aby se nechala předběhnout konkurencí. Nemožnost započítávat mezi uznatelné náklady ty, jež vznikly před podpisem smlouvy také znamená, že nelze započítat ani náklady zpracování žádosti. Pokud vezmeme v potaz fakt, že tato činnost zabere dle studie, kterou uvádím v předchozí kapitole, zhruba 630 hodin, jde o nezanedbatelnou sumu.

Na druhou stranu EU myslí na svoji pozitivní prezentaci. Veškeré náklady na publicitu jsou uznatelné a dalo by se říci, že i vítané. Jak je uvedeno ve statí Podmínky realizace projektu u předstrukturálních fondů, grantu udělenému Evropskou komisí musí být dodáno vhodného

zviditelnění a uznání zásluhy, například ve zprávách a publikacích odvozených z projektu nebo v průběhu veřejných akcí organizovaných ve spojitosti s projektem atd.

5.4.4 Náležitosti žádosti

Společné náležitosti žádosti ve smyslu požadované dokumentace pro oba typy fondů jsou uvedeny v následující tabulce. Jak je vidět, plejáda požadavků na dokumentaci je skutečně bohatá, a to zejména u SF. Dle dříve uvedené tabulky týkající se časové náročnosti projektu je zařizování povinných příloh věnováno 120 hodin, což je na první pohled suma opravdu velká (15 pracovních dní). Při pohledu na výše uvedený výčet příloh však reálná.

Tabulka č. 11: Požadovaná dokumentace

Kritérium Požadovaná dokumentace	Požadováno	
	Předs. F	SF
Výpis z obchodního rejstříku	✓	✓
Doklad o oprávnění k podnikání	✓	✓
Výkaz zisků a ztrát	✓	✓
Výroční zprávy za poslední 3 roky	✓	
Výpis z rejstříku trestů	✓	
Územní rozhodnutí event. stavební povolení	✓	
Souhlas Ministerstva životního prostředí	✓	
Rozvaha - počet let (u SF před a po investici)	3	2+2
Doklad o zajištění zdrojů na financování		✓
Čestné prohlášení o vypořádání závazků k FÚ a dalším institucím		✓
Potvrzení, že na majetek podniku nebyl vyhlášen konkurs		✓
Přehled závazků a pohledávek více než 180 dní po splatnosti		✓
Přiznání k dani z příjmu za poslední 2 roky (u úvěru 3)		✓
Vyjádření stavebního úřadu		✓
Výpis z katastru nemovitostí		✓
Studie proveditelnosti		✓
Ocenění nemovitostí (pouze u úvěru - zajištění)		✓
Údaje o ekonomických vazbách žadatele (pouze u úvěru)		✓
Souhlas manžela (FO, pouze u úvěru)		✓

Zdroj: [vlastní]

5.4.5 Kritéria pro výběr projektu

Zajímavá je škála kritérií pro hodnocení, resp. výběr projektů, které dostanou dotaci. U Technologie se po splnění administrativních požadavků a požadavků na přijatelnost žadatelů partnerů a projektů hodnotí dle souboru výběrových a zadávacích kritérií, která se zaměřují na finanční stabilitu firmy v průběhu investice, odbornost investora (dostatečnou k dokončení projektu) a soulad s cíli programu. Hodnotící kritéria jsou utříděna do 5 oddílů: finanční a provozní kapacita, význam, metodika, trvalá udržitelnost, rozpočet a efektivnost vynakládaných zdrojů. V prvních dvou zmíněných oddílech musí projekt dosáhnout určené minimální hranice, aby byl posuzován dál. Max. počet bodů je 100 a vybrány jsou projekty s nejvyšším hodnocením. Zdálo by se, že ve výzvě Technologie by Severochema mohla uspět. Důležitá je však poznámka, kterou jsem získala v regionálním poradenském centru v Liberci, a to že dotace budou směřovány spíše do strukturálně postižených regionů. Liberecký kraj mi však v porovnání s ostatními připadá vyspělejší a v tomto ohledu zřejmě příliš nadějí na úspěch mít nebude.

U Inovace je celkem 7 výběrových kritérií: úroveň konkurenceschopnosti příjemce podpory, inovační potenciál žadatele, technické parametry inovačního projektu, míra inovace zaváděného výrobku, technologie, služby či netechnické inovace, vliv realizace projektu na životní prostředí, proveditelnost inovačního projektu prokázaná předloženou studií proveditelnosti, finanční zdraví žadatele o podporu, u žádostí o úvěr pak ještě úvěrovatelnost projektu. Konkrétní hodnotící kritéria jsou seříděna do 3 skupin. V 1. skupině musí být všechna kritéria splněna, aby projekt postoupil dále. Aby byl projekt přijatelný, musí zaručit využití výsledků výzkumu, vyprodukovat funkční prototyp, zaplnit mezeru na trhu nebo prokázat potřebnost a prospěchu (alespoň jedno z uvedených). Dále je nutno prokázat neutrální či pozitivní vliv na životní prostředí, proveditelnost projektu, finanční zdraví žadatele a úvěrovatelnost projektu. Ve 2. skupině je nutné získat min. 25 bodů z 50 v kritériích týkajících se inovačního potenciálu výrobku, technických parametrů projektu a míry inovace. Otázky ve 3. skupině se týkají konkurenceschopnosti žadatele a je třeba min 10 z 21 bodů. U Inovace by Severochema velmi pravděpodobně na dotaci nedosáhla, protože by zřejmě nesplnila již kritéria první skupiny požadované kritérium.

Hodnotící tabulky pro výběr žádostí pro oba programy jsou v přílohách č. 5 a 6.

Sady kritérií pro výběr projektů u uvedených programů se tedy diametrálně liší. Zatímco u Technologie se hledí především na ekonomickou stránku, odbornost, konkurenceschopnost a celkovou „kvalitu žadatele a jeho projektu“, u Inovace je na prvním místě originalita a přínos inovace (k ekonomické stránce je samozřejmě též přihlíženo, ale skutečně ne na 1. místě). Zavedením krabičkovačky dojde pouze ke změně technologie balení. Projekt není inovací v tom slova smyslu, ve kterém je u tohoto programu požadován. Ačkoli pro Severochemu inovací je, nepředstavuje zcela nový, dříve neexistující způsob balení.

5.4.6 Podmínky realizace projektu

Podmínky realizace projektu jsou v zásadě stejné. Na základě rozhodnutí o udělení grantu je s příjemcem sepsána standardní smlouva. Příjemce se zavazuje, že implementační agentuře musí být zasílány průběžně zprávy, na zakázku musí být podniknuto výběrové řízení (lze realizovat i před zahájením projektu), nabytý majetek nelze po určitou dobu prodat, projektu musí být věnována dostatečná publicita. Přehled podmínek pro realizaci projektu, tak jak jsou stanoveny ve výzvách jednotlivých programů shrnuje následující tabulka.

Tabulka č. 11: Podmínky realizace projektu

Kritérium	Požadováno	
	Předs. F	SF
Podmínky realizace projektu		
Průběžnými zprávami informovat agenturu nebo banku o realizaci projektu	✓	✓
Umožnit pověřeným subjektům vstup na místo realizace projektu a umožnit kontroly dokumentace a účetnictví projektu		✓
Vést analytickou účetní evidenci v souvislosti s projektem, pravidelné a přesné záznamy na vyhrazených účtech	✓	✓
Nepřevádět práva a povinnosti vyplývající z projektu na třetí osobu bez souhlasu poskytovatele podpory		✓
Neprodat majetek pořízený v rámci projektu po dobu 5 let	✓	✓
Přijímat příslušná nápravná opatření, uložená kontrolními orgány		✓
Vést výběrová řízení na dodavatele dle zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách	✓	✓
Nechat provést externí audit projektu		✓
Zajistit publicitu projektu	✓	

Zdroj: [vlastní]

U obou programů platí princip samofinancování, dotace je přidělena až po ukončení projektu. To je podmínka poměrně zvláštní, podnikatel si nejdříve musí zajistit zdroje, aby mohl

investici realizovat a finanční prostředky dostane až po vyhodnocení a kontrole uskutečněné investice. Částečným řešením tohoto problému je realizace investice v etapách. Prostředky jsou poskytovány po ukončení každé etapy. Z hlediska financování je nevýhodou Technologie (na rozdíl od Inovace), že si není možno vzít zálohu na financování. Na podmínku prvotního zajištění financování projektů pružně reagovaly některé české banky. Např. ČSOB nabízí tzv. „Příslib úvěru“, což je instrument, který může být použit na úhradu těch uznatelných nákladů projektu, které budou následně spláceny z dotací z fondů EU nebo těch uznatelných nákladů, které nejsou pokryty ani dotací ani vlastními zdroji. Vedle příslibu úvěru lze využít i úvěr na předfinancování dotace a na spolufinancování projektu. Příslib úvěru je v případě jeho použití součástí žádosti o dotaci jako doklad potvrzující zajištění financování před převodem dotace.

Pro financování nové technologie balení měla Severochema v podstatě 3 možnosti. Vedle eurodotací bylo možné využít cizích zdrojů ve formě úvěru od banky anebo financování z vlastních zdrojů, což je varianta, pro kterou se nakonec rozhodla. Použití vlastních zdrojů je z hlediska náročnosti na předchozí zpracování jednoznačně nejsnadnější a časově nejméně náročné řešení. Stačí se jen rozhodnout, z kterých fondů budou prostředky čerpány. Obecně je však využití vlastních zdrojů z hlediska nákladů na kapitál nejdražší. Pokud jsou prostředky potřeba co nejdříve a není čas na složité zpracovávání žádostí a shánění podkladů, je volba vcelku jasná. Za předpokladu, že firma již není příliš zadlužená, dalo by se využít i bankovního úvěru, jehož vyřizování by z časového hlediska stálo na pomyslné druhé příčce. Nutno však dodat, že i pro získání úvěru je nutné předložit celou řadu podkladů, včetně ekonomické analýzy investice. Dle mého názoru je to právě zdlouhavost procesu předcházejícímu přidělení dotace, která je pro podniky klíčová při rozhodování o typu financování.

6. Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo zodpovědět otázku, zda má Severochema šanci financovat novou technologii krabičkovačky z fondů Evropské unie. Zabývala jsem se zejména strukturálními fondy. Ty, dle mého názoru, pro naši zemi znamenají opravdovou výzvu na cestě ČR ke snižování nezaměstnanosti, zvyšování konkurenceschopnosti firem – tj. ke zlepšení postavení národního hospodářství v dnešním globalizovaném světě. Racionálně vedená podpora podnikání v tom nejširším slova smyslu (přímá podpora podniků i zlepšování

podnikatelského prostředí) je hlavní cestou k úspěchu. Tato cesta je však, jak je vidět z mé diplomové práce, trnitá.

Teoreticky mohla Severochema, díky tomu, že zamýšlela realizaci investice v období krátce po vstupu ČR do EU, využít dvou typů programů – programu Technologie v rámci předstrukturálních fondů a programu Inovace v rámci strukturálních fondů. Výzvy k oběma uvedeným programům byly aktuální. Na první pohled se zdálo, že by nemělo být větším problémem získat některou formu finanční podpory. Po bližším seznámení se s programy však vyplula na povrch náročnost na potenciální žadatele. Žadatel a hlavně jeho projekt musí splňovat širokou škálu kritérií. Velmi náročné je vyhotovení všech potřebných podkladů i zpracování samotných žádostí.

Pro posílení konkurenceschopnosti podniků je primárně určen OPMP. Konkurenceschopnosti podnik nejlépe dosáhne kvalitou výrobků a jejich přizpůsobením požadavkům zákazníků. Pokud hledám ve strukturálních fondech program zaměřený na pořizování nových technologií, zdá se jako jediný vhodný program Inovace. Po bližším prozkoumání však docházím ke zjištění, že je zaměřen pouze na absolutní inovace – je vyžadováno patentování, spolupráce s výzkumnými ústavy apod., ne tedy inovace ve smyslu nové technologie či nového výrobku pro podnik. Eventuelně by bylo možné využít program Rozvoj, ten je však zaměřen na podporu konkurenceschopnosti podniků ve fázi růstu, a to Severochema není. V případě krabičkovačky se snaží spíše o udržení pozice na trhu. Zhruba po měsíci od vyhlášení výzev bylo nejvíce žadatelů o dotace právě u programů Inovace a Rozvoj, uspěli-li však firmy, je otázkou. Navíc příjem žádostí do programu Rozvoj je v současné době pozastaven. Kredit, další z uvažovaných programů, je pro změnu určen k realizaci rozvojových plánů malých podnikatelů s kratší historií. 50 let fungování firmy ale určitě za krátkou historii považováno není. OPMP mají být zaměřeny především na podporu MSP. Pokud se týče podpory již existujících malých a středních firem, nevím, kterým programem má být jejich rostoucí prosperita docílena. V tomto ohledu spíše odpovídá výzva Technologie z předstrukturálních fondů, ta ale brzy bude ukončena a obdobná výzva v oblasti SF neexistuje. Získání dotace u výzvy Technologie je však také polemické uvážím-li, že prostředky jsou směřovány spíše do strukturálně postižených regionů.

Vrátím se ještě jednou k podmínce MSP, která mimo jiné říká, že podnik má mít 10 – 250 zaměstnanců. Jak jsem již jednou uvedla, zpracování žádosti o podporu trvá více než 600 hodin. Budu-li uvažovat podnik pohybující se u spodní hranice počtu zaměstnanců, přijde mi nereálné, že by takováto firma mohla uvolnit pracovní síly na tak dlouhou dobu. Práce na zpracování žádosti je velmi náročná časově, ale i co se týče odborné vybavenosti pracovníků. Řešením bohužel není pomoc poradenských agentur, které svojí cenovou politikou firmám nevycházejí vstříc.

Podpora MSP je dvojznačná i pokud vezmeme v úvahu minimální požadované finanční limity projektů. Spodní hranice ceny investice je u programů, které jsem analyzovala, zhruba 3 mil. Kč uзнatelných nákladů, tzn. že investice musí mít hodnotu bezmála 6 milionů (při dotaci v průměru 50% uзнatelných nákladů). Tato hranice se mi zdá být příliš vysoká. Firmy jsou nuceny podnikat finančně náročnější investice, aby vůbec o grantu mohly uvažovat. Malé firmy podle mne navíc podnikají investice v menším rozsahu, které pro ně představují menší riziko v případě chybné investice.

I samotné uзнatelné náklady jsou leckdy kontroverzní. Problematická je především podmínka, že nebudou uзнány žádné náklady, které vznikly před podpisem smlouvy o přidělení grantu. Firmy tak musejí s veškerými aktivitami čekat do podpisu smlouvy a hrozí, že budou předstiženy konkurenty, kteří využívají „rychlejších“ variant financování.

Předmětem kritiky by mohlo být i to, že investici je nutné financovat z vlastních zdrojů (či zajistit financování cizími zdroji), jelikož grantová politika funguje na tzv. zpětném financování. K penězům se podniky dostanou až po ukončení projektu a kontrole provedené příslušnými orgány.

Kapitolou sama o sobě by mohla být celková připravenost ČR na čerpání dotací. V současné době je pozastaven příliv dotací z programu PHARE díky nejasnostem v hodnocení a výběru projektů, ke kterým dospěl audit EK. Peníze z fondů musí být rozdělovány podle přesně vymezených unijních pravidel, a tomu se tak u nás dle EK neděje. Prostředky (cca 3,7 miliard Kč) byly pozastaveny 4. 8. 2004 a jejich nový příliv lze očekávat díky administrativním procedurám nejdříve za počátkem roku 2005.

I v této oblasti platí, že čas jsou peníze. České ekonomice se se vstupem do EU otevřelo mnoho šancí ke zvýšení hospodářské úrovně. Podnikatelům se zpřístupnily evropské trhy a je už jen na nich, jak se poperou s konkurencí a zda-li se jim podaří na těchto trzích prosadit. Myslela jsem si, že strukturální politika jim má k tomu pomoci mimo i jiné grantovou oblastí. Do EU jsme však vstoupili 1. 5. 2004 a k dnešnímu dni nebyly dosud vyplaceny žádné dotace z nově přístupných fondů. Díky procedurální náročnosti a nutnosti dodržování nejrůznějších lhůt (pro podávání žádostí, hodnocení žádostí, výběrová řízení na zakázky...) se tak může stát, že dříve než se firmám podaří proniknout na trhy EU, předběhne je konkurence. Přitom období po vstupu do EU je dle mého názoru pro prosazení se českých podniků na evropských trzích klíčové. Řada firem ale s podáním dotací vyčkává až na příští rok, kdy již budou zřejmé první zkušenosti českých podnikatelů, a bude tak odkud brát informace a vznikne šance poučit se z počátečních chyb. K zamyšlení je v této souvislosti fakt, že pro řadu lidí to byla právě dotační politika EU, která je vedla v letošním referendu k souhlasu se vstupem do Unie.

Severochema tedy nakonec financovala investici z vlastních zdrojů. Prvotním problémem byl časový horizont, v němž měla být investiční akce provedena. Musím ale dodat, že by Severochema stejně nedokázala splnit všechna požadovaná kritéria tak, aby byl její projekt vybrán (u programů, které jsem hodnotila), ačkoli je firmou dle mého názoru konkurenceschopnou a má reálné šance být úspěšná i v evropském kontextu

Musím konstatovat, že jen málo podniků (a to nejen v Česku) je schopno vypracovat komplexní projekt na získání grantu v takové kvalitě, aby vyhověl tvrdým unijním požadavkům. Řada zemí původní patnáctky nezískala v prvním roce svého členství v unii z fondů žádné finanční prostředky. To, že obdobné problémy má i většina nově přistoupených zemí, je jen slabou útěchou. Je nutné mít na paměti i fakt, že získání eurodotací není ani po splnění všech podmínek nárokové. Projekt může být sebelepší a jeho přípravě může být věnována maximální pozornost a dotace stejně nemusí být přidělena.

Na úplném závěru bych ještě ráda vyzdvihla přínos, jakým pro mne vypracování této diplomové práce bylo. Oblast strukturální politiky je velmi zajímavá. Je však poměrně obtížné orientovat se v pestré nabídce, která se ČR se vstupem do EU otevřela. Šance získat nemalé prostředky na podporu podnikání tu jsou, firmy však nevědí, jak jich využít. Díky diplomové práci se mi podařilo alespoň zčásti proniknout do dotační oblasti a učinit si představu o

reálném fungování strukturální politiky. Těto, ač z velké části teoretické zkušenosti, bych ráda využila ve svém budoucím povolání, ať ve firmě v pozici žadatele o dotaci či na straně některé z poradenských agentur nebo implementačních institucí.

Seznam použité literatury

Knihy a skripta

- [01] LUKÁŠ, Z., *Regionální a strukturální politika EU*, Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2000, ISBN 80-238-5978-1
- [02] Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, *Národní rozvojový plán 2004 – 2006*, Praha, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2003
- [03] Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Vyhodnocení podnikatelského prostředí v ČR a návrh na jeho zdokonalení*, Praha, Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2002
- [04] ENK, R. van, *Pre-accession funds and their relation to EU regional policy and Structural funds* [referát], Praha, Hospodářská komora ČR., 2002
- [05] ŠNEJDAR P., *Analýza možností podpory malého a středního podnikání se zaměřením na region NUTS II – Severozápad*, Technická univerzita v Liberci 2001
- [06] REGIONFO, spol. s r. o., *Průvodce programy podpory malého a středního podnikání pro Liberecký kraj ze zdrojů Státního rozpočtu ČR a EU pro rok 2004*, Jiří Bílek – GEOPRINT, Liberec, 2003
- [07] WOKOUN, R., *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*, Praha, Justis, 2002, ISBN 80-86412-18-0

Firemní literatura

- [11] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Půl století české značky
- [12] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Katalog výrobků, 2004
- [13] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Bezpečnostní list Pe-Po, 2004
- [14] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Výroční zpráva, 2001
- [15] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Výroční zpráva, 2003
- [16] Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec, Zpráva auditora o ověření účetní závěrky k 31. 12. 2002

Internetové zdroje

- [21] HAVRÁNEK, J., RAVEN Consulting, a.s., *SWOT analýza připravenosti možných žadatelů na strukturální fondy EU*, [online], Brno 23.11.2003, [cit. 15. 11. 2004], dostupné z <http://www.raven.cz/dotacepodn/download/pharel.doc>

[22] HAVRÁNEK, J., *Časová náročnost projektu*, [online], listopad 2003, [cit. 15. 11. 2004], dostupné z http://www.edotace.cz/index.php?p=clanek&clanek_id=62&oblast_id=13

[23] MPO a CzechInvest, *Pokyny pro žadatele o podporu, kteří reagují na výzvu k podávání návrhů v roce 2004 pro program TECHNOLOGIE*, [online], srpen 2004, [cit. 10. 11. 2004], dostupné z http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/14826/15073/Pokyny_pro_zadatele_primarni_soubor.htm

[24] MPO, *Výzva Ministerstva průmyslu a obchodu k podávání návrhů malých a středních podniků do programu „TECHNOLOGIE“ podporovaného z Národního programu Phare 2003 pro Českou republiku*, [online], srpen 2004, [cit. 10. 11. 2004], dostupné z http://www.vokac.cz/files/PHARE2003_rarm7ktj1_%20vyzva.pdf

[25] MPO, *Program podpory inovací výrobků, technologií a služeb Inovace*, [online], srpen 2004, [cit. 20. 11. 2004], dostupné z http://www.mpo.cz/xqw/webdav/-UTF8-/dms_mpo/getFileinternet/11738/12816/INOVACE_2.8..pdf

www.cmzrb.cz

www.edotace.cz

www.europa.eu.int

www.mmr.cz

www.raven.cz

www.vse.cz

www.vokac.cz

Novinové články

[31] NĚMEČEK J., *Vypracovat úspěšný projekt není jednoduché*, Praha, Hospodářské noviny, 7. 7. 2004

[32] KLEKNEROVÁ Z., *Kdo zastavil program Phare? Úřady stále mlčí*, Praha, Hospodářské noviny, 6. 9. 2004

[33] ADÁMKOVÁ, A., *Přes překážky k penězům z Bruselu*, Jablonec nad Nisou, Deník Jablonecka, 16. 8. 2004

Seznam příloh

Příloha č. 1: Nomenklatura územních statistických jednotek - NUTS II

Příloha č. 2: Informace z obchodního rejstříku

Příloha č. 3: Regionální mapa intenzity veřejné podpory na roky 2002 – 2006

Příloha č. 4: Hodnotící tabulka pro výběr žádostí výzvy Technologie

Příloha č. 5: OKEČ – systematická část platná od 1.1. 2003

Příloha č. 6: Inovace – kritéria pro výběr projektu

Přílohy

Příloha č. 1: Nomenklatura územních statistických jednotek - NUTS II



Příloha č. 2 – Informace z obchodního rejstříku

Obchodní firma: Severochema, družstvo pro chemickou výrobu, Liberec (zapsáno v OR vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem, odd. Dr. XXXVIII, vložka 202, dne 27.8.1954)

Sídlo: Liberec 10, Vilová 333/2, PSČ 46171

IČO: 00029220

DIČ: 192-00029220

Právní forma: družstvo

Předmět podnikání: - výroba kosmetických přípravků
- prodej drogistického zboží
- pronájem bytových a nebytových ploch
- výroba v oboru chemickém (kromě výrobků vyhrazených v příl. č. 1-3 z. č. 455/91 Sb. o živnostenském podnikání)
- prodej chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako hořlavé, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej (kromě zboží vyhrazeného v příl. č. 1-3 z. č. 455/91 Sb. o živnostenském podnikání)
- výroba a dovoz chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé, vysoce toxické, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci, nebezpečné pro životní prostředí a prodej chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako vysoce toxické

Příloha č. 3: Regionální mapa intenzity veřejné podpory na roky 2002 – 2006

NUTS II Regiony	Zahrnující kraje	Podíl veřejné podpory na uznatelných nákladech
STŘEDNÍ ČECHY	Středočeský kraj	50%
STŘEDNÍ MORAVA	Olomoucký kraj	49%
	Zlínský kraj	
SEVEROZÁPAD	Karlovarský kraj	49%
	Ústecký kraj	
SE VEROVÝCHOD	Liberecký kraj	48%
	Královéhradecký kraj	
	Pardubický kraj	
JIHOVÝCHOD	Jihomoravský kraj	48%
	Vysočina	
MORAVSKOSLEZSKO	Moravskoslezský kraj	50%
JIHOZÁPAD	Plzeňský kraj	46%
	Jihočeský kraj	

Příloha č. 4: Hodnoticí tabulka pro výběr žádostí výzvy Technologie

1. Finanční a provozní kapacita	Počet bodů	Formulář žádosti
1.1 Má žadatel a partneři dostatečné zkušenosti s řízením projektů ?	/ 5	I.c, III.
1.2 Má žadatel a partneři dostatečnou technickou odbornost ? (zejména znalosti problematiky, které se má věnovat.)	/ 5	I.c, III.
1.3 Nabyl žadatel a partneři dostatečné řídicí schopnosti i ? (co se týče řízení personálu, zařízení a co se týče schopnosti zvládnout realizaci a účetnictví projektu) ? - má žadatel (či partner odpovědný za řízení projektu) dostatečné řídicí schopnosti a je držitelem jednoho z osvědčení ISO 9000, TQM, EFQM (5 bodů) - má žadatel (či partner odpovědný za řízení projektu) dostatečné řídicí schopnosti a zúčastní se v současnosti procesu směřujícího k získání shora uvedených osvědčení (4 body) - má žadatel (či partner odpovědný za řízení projektu) dostatečné řídicí schopnosti (3 body)	/ 5	I.a, I.c
1.4 Dostává se žadateli stabilních a dostatečných zdrojů finančních prostředků ?	/ 5	I.b, II.a
Celkový počet bodů:	/ 20	

2. Význam	Počet bodů	Formulář žádosti
2.1 Jak relevantní je návrh pro cíle programu? (stran zvýšení konkurenceschopnosti MSP v České republice, viz. bod 1.2 těchto Pokynů)	/ 5	II.f
2.2 Do jaké míry mají výsledky projektu dopad na prostředí, ve kterém příjemce působí, a do jaké míry jsou dopady projektu pro příjemce pozitivní ?	/ 5	II.a
2.3 Do jaké míry přispívá návrh k rozvoji podniku příjemce a jak je grantová podpora pro příjemce významná?	/ 5	II.a
2.4 Do jaké míry jsou příjemcovy potřeby jasně formulovány (potřeba realizace projektu ve spojení s oblastí příjemcovy ekonomické činnosti)?	/ 5	II.a, I.a
2.5 Zahnuje návrh konkrétní prvky přidané hodnoty, jako například inovační přístupy, modely pro dobrou praxi, podporu rovnosti pohlaví a rovných příležitostí, ochranu životního prostředí?	/ 5	vlastní projekt
Celkový počet bodů:	/ 25	

3. Metodika	Počet	Formulář žádosti
--------------------	--------------	-------------------------

	bodů	
3.1 Jsou navrhované činnosti vhodné, praktické a konzistentní s cíli a očekávanými výsledky ?	/ 5	II.a
3.2 Jak je celkové pojetí projektu ucelené? (zejména jak odráží analýzu souvisejících problémů a jak bere v úvahu vnější faktory a zda předvídá hodnocení?)	/ 5	vlastní projekt
3.3 Je úroveň zapojení žadatele do projektu uspokojivá ? (jaká je žadatelova skutečná účast na projektu a na ustanovení kvalitního projektového týmu)	/ 5	II.a
3.4 Je plán projektu jasný a srozumitelný ?	/ 5	vlastní projekt
3.5 Je navrhovaný časový plán implementace projektu realistický a odpovídá potřebám projektu (s ohledem na implementaci jako takovou, veřejné soutěže, pilotní provoz atd.)	/ 5	II.b, vlastní projekt
3.6 Zahnuje návrh objektivně ověřitelné ukazatele výsledků projektu?	/ 5	II.e, vlastní projekt
Celkový počet bodů:	/ 30	

4. Trvalá udržitelnost	Počet bodů	Formulář žádosti
4.1 Je pravděpodobné, že projekt bude mít patrný dopad na jeho příjemce?	/ 5	II.a
4.2 Je pravděpodobné, že návrh bude mít multiplikační efekty ? (včetně rozsahu pro opakování a rozprostření výsledku projektu a pro šíření informací v daném sektoru nebo v dalších sektorech a pro zvýšení zaměstnanosti)	/ 5	II.e
4.3 Budou předpokládané výsledky navrhovaného projektu finančně trvale udržitelné (jak budou činnosti financovány poté, co financování z ES bude ukončeno)?	/ 5	II.e
Celkový počet bodů:	/ 15	

5. Rozpočet a efektivnost vynakládaných nákladů	Počet bodů	Formulář žádosti
5.1 Je poměr mezi předpokládanými náklady a očekávanými výsledky projektu uspokojivý?	/ 5	II.b2, II.e, II.a, vlastní projekt
5.2 Jsou navrhované finanční výdaje pro implementaci daného projektu nezbytné?	/ 5	II.b2, II.a, vlastní projekt
Celkový počet bodů :	/ 10	

Poznámka k oddílu 1. Finanční a provozní kapacita

Pokud za oddíl 1 celkový počet bodů dosáhne méně než “přiměřeně” (12 bodů), návrh již nebude dále hodnocen.

Poznámka k oddílu 2. Význam

Pokud za oddíl 2 dosáhne celkový počet bodů méně než "dobře" (20 bodů), návrh již nebude dále hodnocen.

Poznámka k celkovému hodnocení:

Maximální celkový počet bodů je 100 bodů. Hodnotící komise nemusí přidělit všechny prostředky, které má k dispozici, pokud zjistí, že bylo předloženo velmi málo návrhů s kvalitou potřebnou k získání grantu.

Příloha č. 5: OKEČ - SYSTEMATICKÁ ČÁST PLATNÁ OD 1.1. 2003

A ZEMĚDĚLSTVÍ, MYSLIVOST, LESNICTVÍ

01 - Zemědělství, myslivost a související činnosti

02 - Lesnictví a související činnosti

B RYBOLOV A CHOV RYB

05 - Rybolov, chov ryb a související činnosti

C TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN

CA TĚŽBA ENERGETICKÝCH SUROVIN

10 - Těžba uhlí, lignitu a rašeliny

11 - Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů

12 - Těžba a úprava uranových a thoriových rud

CB TĚŽBA OSTATNÍCH NEROSTNÍCH SUROVIN

13 - Těžba a úprava ostatních rud

14 - Těžba a úprava ostatních nerostných surovin

D ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

DA VÝROBA POTRAVINÁŘSKÝCH VÝROBKŮ A NÁPOJŮ, TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ

15 - Výroba potravinářských výrobků a nápojů

16 - Výroba tabákových výrobků

DB VÝROBA TEXTILÍ, TEXTILNÍCH A ODĚVNÍCH VÝROBKŮ

17 - Výroba textilí a textilních výrobků

18 - Výroba oděvů, zpracování a barvení kožešin

DC VÝROBA USNÍ A VÝROBKŮ Z USNÍ

19 - Činění a úprava usní, výroba brašnářských a sedlářských výrobků a obuvi

DD ZPRACOVÁNÍ DŘEVA, VÝROBA DŘEÁŘSKÝCH VÝROBKŮ KROMĚ NÁBYTKU

20 - Zpracování dřeva, výroba dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku

DE VÝROBA VLÁKNINY, PAPIRU A VÝROBKŮ Z PAPIRU; VYDAVATELSTVÍ A TISK

21 - Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru

22 - Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahraných nosičů

DF VÝROBA KOKSU, JADERNÝCH PALIV, RAFINÉRSKÉ ZPRACOVÁNÍ ROPY

23 - Výroba koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy

DG VÝROBA CHEMICKÝCH LÁTEK, PŘÍPRAVKŮ, LÉČIV A CHEMICKÝCH VLÁKEN

24 - Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken

DH VÝROBA PRYŽOVÝCH A PLASTOVÝCH VÝROBKŮ

25 - Výroba pryžových a plastových výrobků

DI VÝROBA OSTATNÍCH NEKOVOVÝCH MINERÁLNÍCH VÝROBKŮ

26 - Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků

DJ VÝROBA ZÁKLADNÍCH KOVŮ, HUTNÍCH A KOVODĚLNÝCH VÝROBKŮ

27 - Výroba základních kovů a hutních výrobků

28 - Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (kromě strojů a zařízení)

DK VÝROBA A OPRAVY STROJŮ A ZAŘÍZENÍ J. N.

29 - Výroba a opravy strojů a zařízení j. n.

DL VÝROBA ELEKTRICKÝCH A OPTICKÝCH PŘÍSTROJŮ A ZAŘÍZENÍ

30 - Výroba kancelářských strojů a počítačů

31 - Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.

32 - Výroba rádiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů

33 - Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů

DM VÝROBA DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ A ZAŘÍZENÍ

34 - Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů

35 - Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení

DN ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL J. N.

36 - Výroba nábytku; zpracovatelský průmysl j. n.

37 - Recyklace druhotných surovin

E VÝROBA A ROZVOD ELEKTŘINY, PLYNU A VODY

40 - Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie

41 - Shromažďování, úprava a rozvod vody

F STAVEBNICTVÍ

45 - Stavebnictví

G OBCHOD; OPRAVY MOTOROVÝCH VOZIDEL A VÝROBKŮ PRO OSOBNÍ POTŘEBU A PŘEVÁŽNĚ PRO DOMÁCNOST

50 - Obchod, opravy a údržba motorových vozidel; maloobchodní prodej pohonných hmot

51 - Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel)

52 - Maloobchod kromě motorových vozidel; opravy výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost

H UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

55 - Ubytování a stravování

I DOPRAVA, SKLADOVÁNÍ A SPOJE

60 - Pozemní a potrubní doprava

61 - Vodní doprava

62 - Letecká a kosmická doprava

63 - Vedlejší a pomocné činnosti v dopravě; činnosti cestovních kancelář a agentur

64 - Spoje

J FINANČNÍ ZPROSTŘEDKOVÁNÍ

65 - Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování

66 - Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení

67 - Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním

K ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ A PRONÁJMU; PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI

70 - Činnosti v oblasti nemovitosti

71 - Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost

72 - Činnosti v oblasti výpočetní techniky

73 - Výzkum a vývoj

74 - Ostatní podnikatelské činnosti

L VEŘEJNÁ SPRÁVA A OBRANA; POVINNÉ SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

75 - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení

M VZDĚLÁVÁNÍ

80 - Vzdělávání

N ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE; VETERINÁRNÍ ČINNOSTI

85 - Zdravotní a sociální péče; veterinární činnosti

O OSTATNÍ VEŘEJNÉ, SOCIÁLNÍ A OSOBNÍ SLUŽBY

90 - Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti

91 - Činnosti odborových, profesních a podobných organizací j. n.

92 - Rekreační, kulturní a sportovní činnosti

93 - Ostatní činnosti

P ČINNOSTI DOMÁCNOSTÍ

95 - Činnosti domácností jako zaměstnavatelů domácího personálu

96 - Činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky pro vlastní potřebu

97 - Činnosti domácností poskytujících blíže neurčené služby pro vlastní potřebu

Q EXTERITORIÁLNÍ ORGANIZACE A INSTITUCE

99 - Exteritoriální organizace a instituce

Program INOVACE - Kritéria pro výběr projektu

Pro každý projekt jsou tyto typy kritérií

- A) Musí být splněno – kritéria typu ANO/NE – pokud všechna tato kritéria nejsou splněna, projekt nepostupuje dále.
 - B) Bodová kritéria - Posouzení inovačních parametrů projektu
 - maximální počet bodů je 50, přičemž projekt musí obdržet minimálně 25 bodů, aby mohl být schválen
 - C) Bodová kritéria - Posouzení úrovně konkurenceschopnosti příjemce podpory
 - maximální počet bodů 21, přičemž projekt musí obdržet minimálně 10 bodů, aby mohl být schválen.
-

A) Musí být splněno – princip ANO/NE

1) Vliv realizace projektu na životní prostředí

ANO – neutrální nebo pozitivní vliv

NE – negativní vliv

2) Projekt musí splňovat některou z následujících podmínek (ANO/NE):

a) využívat výsledky výzkumu a vývoje v podobě patentu, licence, transferu technologie při realizaci projektu, přičemž musí prokázat jejich vlastnictví – např. smlouvou s výzkumným pracovištěm nebo smlouvou o jejich využití či nákupu,

b) disponovat funkčním prototypem nebo vzorkem výrobku (potvrzeno vyjádřením nezávislého experta určeného Ministerstvem průmyslu a obchodu),

c) prokázat existenci mezery na trhu a reálnost zvoleného řešení jejího využití (potvrzeno vyjádřením nezávislého experta určeného Ministerstvem průmyslu a obchodu),

d) prokázat potřebnost a možný přínos realizace netechnické inovace (potvrzeno vyjádřením nezávislého experta určeného Ministerstvem průmyslu a obchodu).

3) Proveditelnost inovačního projektu prokázaná předloženou studií proveditelnosti.

(Hodnocení provede projektový manažer CI)

NE - neproveditelný

ANO – proveditelný bez výhrad

ANO s výhradami – proveditelný s výhradami (např. kvůli většímu riziku z důvodu zavádění nových standardů ISO, nutnosti vyššího zvyšování kvalifikace zaměstnanců apod.) – zároveň se nechá zpracovat expertní posudek

4) Finanční zdraví žadatele.

(Bude prováděno pouze při žádosti o dotaci, a to podle vypočteného ratingu.)

ANO – rating je roven nebo větší než prahová hodnota

NE – rating je nižší než prahová hodnota

5) Úvěrovatelnost projektu

(Bude prováděno pouze u žádosti o úvěr posuzuje ČMZRB v rámci svého interního systému)

ANO – projekt je úvěrovatelný
NE – projekt není úvěrovatelný

B) Bodová kritéria – inovační parametry projektu

1. INOVAČNÍ POTENCIÁL ŽADATELE

- a) Podíl tržeb z nových nebo inovovaných výrobků / služeb uvedených na trh za poslední 3 roky z celkových tržeb**
Měření: % z celkových tržeb
Hodnocení: škála 0-3 body
- b) Uskutečněné transfery technologií za poslední 3 roky ve formě využití patentu či nákupu / prodeje licence**
Měření: dotaz ANO – NE
ANO – 2 b
NE – 0 b
- c) Spolupráce s VaV institucemi nebo VŠ za poslední 3 roky (doložená smlouvami)**
Měření: počty kontraktů
žádný kontrakt – 0 b
alespoň jeden kontrakt – 1 b
dlouhodobý kontrakt na společném výzkumu – 2 b
- d) Náklady na zvyšování kvalifikace zaměstnanců za poslední 3 roky**
Měření: % vynaložených nákladů z celkového obrátu firmy (průměr za tři roky)
Hodnocení: škála 0-2 body
- e) Pravidelné průzkumy trhu, benchmarking, zjišťování potřeb zákazníků atd.**
Měření: % vynaložených nákladů z celkového obrátu firmy (průměr za tři roky)
Hodnocení: škála 0-2 body
- f) Vlastní R&D oddělení ve firmě**
Měření: dotaz ANO – NE (doloženo organizační strukturou)
ANO – 2 b
NE – 0 b

2. TECHNICKÉ PARAMETRY INOVAČNÍHO PROJEKTU

- a) Podrobný popis řešení projektu (doloženo podrobným popisem ve studii proveditelnosti dle předpsané osnovy)**
Měření: odborný posudek
Hodnocení: škála 0-10 bodů
- b) Kvalitativní i kvantitativní vyjádření vlastností nového výrobku nebo technologie a srovnání s běžnými standardy dostupnými na trhu. V případě inovace stávajícího výrobku nebo technologie pak kvalitativní i kvantitativní popis rozdílu oproti současnému stavu (doloženo podrobným popisem ve studii proveditelnosti dle předpsané osnovy)**

Měření: odborný posudek
Hodnocení: škála 0-10 bodů

- c) Není porušena ochrana cizího duševního vlastnictví**
Měření: dotaz ANO – NE (doloženo patentovou rešerší)

ANO – 2 b
NE – 0 b

- d) Je zajištěna ochrana případného budoucího duševního vlastnictví**
Měření: dotaz ANO – NE (doloženo popisem žadatele)

ANO – 2 b
NE – 0 b

- e) Vycházelo se při přípravě projektu z průzkumů trhu nebo zjišťování konkrétních potřeb zákazníků**

Měření: dotaz ANO – NE (doloženo marketingovou studií, apod.)
ANO – 3 b
NE – 0 b

3. MÍRA INOVACE ZAVÁDĚNÉHO VÝROBKU, TECHNOLOGIE, SLUŽBY ČI NETECHNICKÉ INOVACE

- a) Spolupráce na přípravě a/nebo realizaci projektu s V&V institucí nebo VŠ**
Měření: dotaz ANO – NE (doloženo kopií smlouvy nebo čestným prohlášením)

ANO – 3 b
NE – 0 b

- b) Dohoda mezi partnery projektu která řeší využití případného duševního vlastnictví (patent, licence)**

Měření: dotaz ANO – NE (doloženo smlouvou mezi partnery)
ANO – 1 b
NE – 0 b

- c) Klade realizace projektu nároky na další zvyšování kvalifikace nebo rekvalifikace zaměstnanců**

Měření: dotaz ANO – NE (doloženo popisem projektu)
ANO – 2 b
NE – 0 b

- d) Vyžaduje realizace projektu implementaci nových standardů řízení jakosti nebo nových metod řízení**

Měření: dotaz ANO – NE (doloženo seznamem nových standardů)
ANO – 2 b
NE – 0 b

- e) Je projekt součástí jiného většího projektu nebo navazuje na další projekty v rámci dodavatelského nebo jiného hodnotového řetězce**

Měření: dotaz ANO – NE (doloženo popisem jak projekt navazuje na další projekty)
ANO – 2 b
NE – 0 b

C) Bodová kritéria – úroveň konkurenceschopnosti příjemce podpory

1) SU 54 = zvýšení obrátu podnikatele (v %)¹

méně než 5 % = 2 b

5-15 % = 4 b

více než 15 % = 7 b

2) K1 = relativní přírůstek produktivity práce²

méně než 5 % = 2 b

5-15 % = 4 b

více než 15 % = 7 b

3) K3 = relativní zvýšení výkonnosti podnikatele³

méně než 5 % = 2 b

5-15 % = 4 b

více než 15 % = 7 b

Uvedené finanční ukazatele pro úroveň konkurenceschopnosti žadatele mohou být posouzeny za celou firmu nebo za příslušný předmět podnikání žadatele. Žadatel uvede sám jak mají být tyto ukazatele posuzovány a předloží odpovídající údaje. Za předmět podnikání se pro účely posuzování daného projektu považuje ta činnost, kterou má příjemce podpory zapsanu v Obchodním rejstříku a které se předložený projekt týká.

¹ Obrát = Tržby za prodej zboží + Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb + Náklady vynaložené za prodané zboží + Výkonová spotřeba = Výsledovka Úč POD 2-01 (ř. 01 + ř. 02 + ř. 05 + ř. 08)

Zvýšení obrátu (v %) =

/ V Výkaz zisku a ztrát Úč POD 2-01 (ř. 01 + ř. 02 + ř. 05 + ř. 08) v roce T + 1 minus výkaz zisku a ztrát Úč POD 2-01 (ř. 01 + ř. 02 + ř. 05 + ř. 08) v roce Z / x 100

Výkaz zisku a ztrát Úč POD 2-01 (ř. 01 + ř. 02 + ř. 05 + ř. 08) sl. 1 v roce Z

² $K1 = \frac{(PP \text{ v roce } T + 1 \text{ minus } PP \text{ v roce } Z) \times 100}{PP \text{ v roce } Z}$

PP = přidaná hodnota / průměrný započtený počet zaměstnanců (Kč / 1 zaměstnanec).

Přidaná hodnota = řádek 11 Výkazu zisku a ztrát

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců – podle údajů podnikatele z mzdové evidence

³ $\frac{\text{výše přidané hodnot v roce } T+1 \text{ minus výše přidané hodnoty v roce } Z \times 100 \%}{\text{výše přidané hodnoty v roce } Z}$

T- rok ukončení realizace projektu (pro dotaci předpokládáný rok podání žádosti o vyplacení dotace, pro úvěr- předpokládáný rok ukončení čerpání úvěru)

Z- rok předcházející roku podání žádosti o podporu